

क्रिडा, सांस्कृतीक व संशोधन स्पर्धा मार्गदर्शिका

संकलन

डॉ. रोहित आ. तांबे

(सहय्यक प्राध्यापक शारीरिक शिक्षण)

डॉ. मंजुषा ज. देशमुख

(सहय्यक प्राध्यापक शारीरिक शिक्षण)

डॉ. संदीप एस. हाडोळे

(विद्यार्थी कल्याण अधिकारी)

विद्यार्थी कल्याण विभाग

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

प्रकाशन क्र : पुस्तिका/डॉ. पंदेकृवि/प्रका/ /२०२३

प्रकाशन :

विद्यार्थी कल्याण अधिकारी

विद्यार्थी कल्याण विभाग,

डॉ. पंदेकृवि, अकोला

संकलन

डॉ. रोहित आ. तांबे

(सहय्यक प्राध्यापक शारीरिक शिक्षण)

डॉ. मंजुषा ज. देशमुख

(सहय्यक प्राध्यापक शारीरिक शिक्षण)

डॉ. संदीप एस. हाडोळे

(विद्यार्थी कल्याण अधिकारी)

मुद्रक

मुद्रित प्रती :

Dr. Panjabrao Deshmukh Krishi Vidyapeeth, Akola
List of Colleges organized the events during 2022-23

Sr. No	Event	Organizing College	Date
1	Judo (M/W) Wrestling(Men)	Shri. Shivaji College of Bio-Tech, Amravati.	3 rd - 4 th Aug. 2022
2	Swimming (M/W)	Shri. Shivaji College of Horticulture, Amravati	
3	Archery (M/W)	P.R. PotePatil, College of Agril. Amravati	
4	Chess (M/W)	College of Agriculture, Akola	5 th - 7 th Aug. 2022
5	Badminton (M/W)	Post Graduate Institute, Akola	
6	Table Tennis (M/W)	College of Agriculture Gadchiroli	10 th - 11 th Aug. 2022
7	Fencing (M/W)	College of Agriculture Nagpur	12 th - 13 th Aug. 2022
8	Handball (Men)	College of Agriculture Nagpur	
9	Taekwondo (M/W) Karate (M/W)	Sau. V.D. College of Agriculture, Bodna, Amravati Sau. V. D. College of Food Technology, Amravati	18 th Aug. 2022
10	Boxing (Men)	SumitrabaiAndhare, College of Agril. Shirla (An)	
11	Basketball (M/W)	College of Horticulture , Akola	22 nd - 23 rd Aug. 2022
12	Football (Men)	College of Forestry, Akola	
13	Hockey (Men)	College of Agriculture, Akola	23 rd Aug. 2022
14	Kho-Kho (M/W)	SVGI, College of AgricultureJalgaonJamod	28 nd - 30 th Sep. 2022
15	Kabaddi (Men)	College of Agriculture, Aamkheda , Di.Washim	2 nd - 4 th Oct. 2022
16	Avishkar (M/W)	Post Graduate Institute, Akola	7 th - 8 th Oct. 2022
17	Youth Festival (M/W)	College of Agriculture, Akola	11 th - 13 th Oct. 2022
18	Athletics (M/W)	Student Welfare Office, Dr. PDKV, Akola	14 th Nov. 2022
19	Volleyball (Men)	Swami Vivekanand Agriculture, Hiwara Ashram	18 th - 20 th Nov. 2022
20	Volleyball (Women)	Swami V. Agro Business Management Hiwara Ashram	
21	Cricket (Men)		Zonal 2 nd - 4 th Nov. 2022 Final 7 th - 9 th Nov. 2022 Selection trials 9 th Nov. 2022
	Akola (A)	College of Agri. Engg& Tech, Akola	
	Buldhana (B)	Samarth Agriculture College DeulgaonRaja	
	Amravati (C)	Shri. Shivaji College of Agril, Amravati	
	Nagpur (D)	College of Agriculture, Nagpur	
	Final	Student Welfare Office, Akola	

**University Teams participated in following State and National level tournaments in
2022-23**

State Level Tournaments

Sr.	Name of Tournament	Venue	Date
1	“KridaMahotsav”	Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad	03 rd Dec to 07 th Dec 2022.
2	West-Zone Inter University Football (M)	Rani Durgavati Vishwavidyalaya , Jabalpur (M.P)	19 th Dec. to 24 th Dec. 2022

National Level Tournaments

Sr.	Name of Tournament	Venue	Date
1	All India Inter University Chess (Men)	Indira Gandhi National Tribal University, Lal Pur, Amarkantak, Madhya Pradesh	15 th – 19 th November 2022.
2	All India Inter University Archery (Men & Women)	Guru Kashi University, Bhatinda Panjab	23 rd Dec. to 28 th Dec. 2022
3	All India Inter University Swimming (Men)	Kalinga Institute of Social Sciences (KISS) Bhubaneswar, Odisha	26 th Dec. to 29 th Dec. 2022
4	All India Inter University Judo (Women)	Lovely Professional University, Panjab	8 th to 12 th January 2023.
5	All India Inter University Wrestling (Men)	Shivaji University, Kolhapur	22 nd to 24 th January 2023
6	XXI All India Inter Agricultural University sport & Games Meet 2022-23.	CCS Haryana Agricultural University, Hisar (Haryana)	20 th to 24 th February 2023
7	24th All India Inter Agriculture Agri-Unifest	University of Agricultural Sciences, Bangalore	13 th to 17 nd March, 2023.
8	All India Inter University Shooting (Men)	Swami Vivekanand Subharti University, Meerut U.P.	1 st to 5 th April 2023.

Achievements

- 2) Gold medal winner in Discus throw event in ICAR Sports XXI All India Inter Agricultural University sport & Games Meet 2022-23 tournaments organized by CCS Haryana Agricultural University, Hisar (Haryana) From 20th to 24th February 2023.

- 3) Silver medal winner in Light Vocal song event in XXI All India Inter Agricultural University Youth festival 2022-23 organized by UAS Bangalore University during 13th to 17th March 2023.

- 1) 3rd place secure in Rangoli event in Maharashtra State inter University (Indradhanushya) Youth Festival 2022-23 organized by M.P.K.V. , Rahuri during 5th to 9th Nov. 2022.

Organized program during 2022-23

1. Dr. Rohit Annasaheb Tambe, Assistant Professor (Phy. Edu.), Department of Student Welfare Office, Dr. P.D.K.V., Akola conducted 3 days Yoga training workshop for University students during 9th to 11th Jun 2022.

2. Covid Buster Dose camp organized by Student Welfare Office, Dr. PDKV, Akola collaboration with Akola mahanagar palika arogya vibhag and Rashtriya seva yojana, Rashtriya chhatra sena akhil bhartiya Rashtriya saikshanik aang on 23rd to 24th Aug. 2022 during academic year 2022-23.

3. Student Welfare Office organized Free Physiotherapy Camp for University students and staff, organized by Student Welfare Office, Dr. PDKV, Akola on 9th December 2022 during academic year 2022-23.

4. Dr. Rohit Annasaheb Tambe, Assistant Professor (Phy. Edu.), Department of Student Welfare Office, Dr. P.D.K.V., Akola conducted 3 days Volleyball training workshop for University students during 21st to 23rd Dec. 2022.

5. Dr. Rohit Annasaheb Tambe, Assistant Professor (Phy. Edu.), Department of Student Welfare Office, Dr. P.D.K.V., Akola conducted 3 days Gym training workshop for University students during 19th to 20th Jan. 2023.

6. Student Welfare Office organized Training and Practice camp for University team players on 14th to 17th February 2023 to prepare for the participation in All India Inter Agricultural University sport & Games Meet 2022-23 tournaments.

अनुक्रमणिका

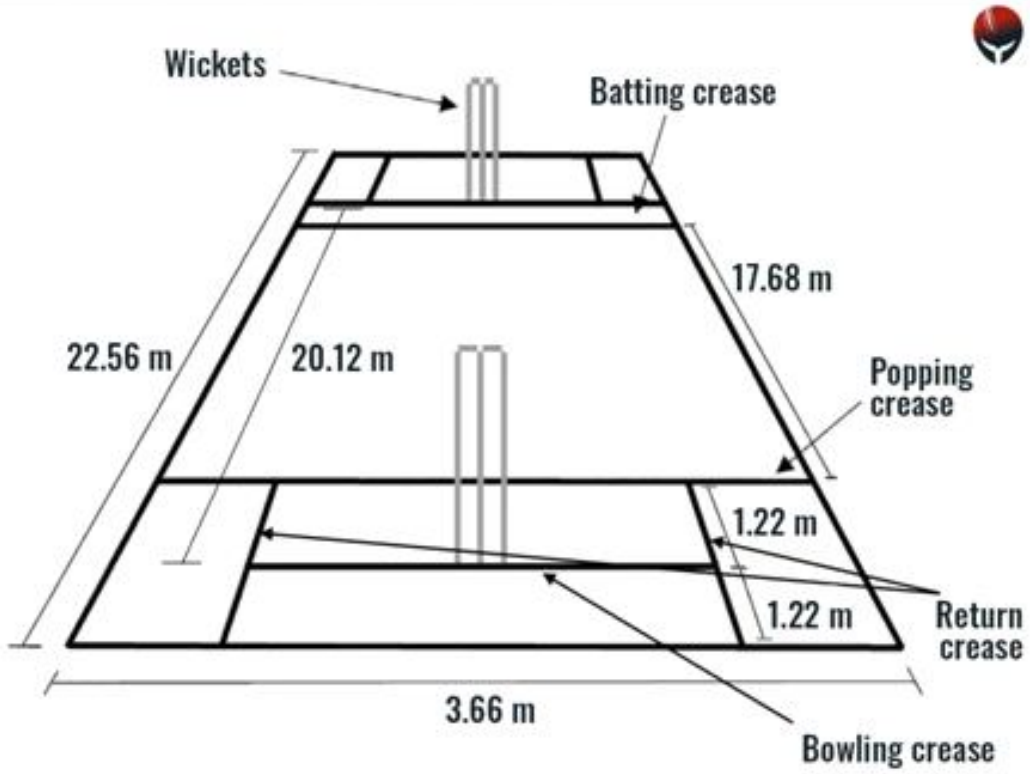
अ.न.	विवरण	पान क्र.
१	क्रिकेट	१
२	कबड्डी	४
३	खो-खो	६
४	फुटबॉल	८
५	बॅडमिंटन	१०
६	बास्केटबॉल	१२
७	हँडबॉल	१४
८	कुस्ती	१५
९	बॉक्सिंग	१८
१०	तलवारबाजी	२०
११	ज्युडो	२२
१२	तीरंदाजी/धनुर्विद्या	२४
१३	बुद्धिबळ	२६
१४	टेबल टेनिस	२९
१५	व्हॉलीबॉल	३१
१६	कराटे	३३
१७	तायक्वांदो	३६
१८	अथलेटिक्स	३८
१९	जलतरण	४३
२०	आंतरमहाविद्यालयीन सामन्यांचे पात्रता फॉर्म	४५
२१	इंद्रधनुष्य स्पर्धा नियमावली	४७
२२	अविष्कार स्पर्धा नियमावली	६४
२३	ग्री युनिफेष्ट स्पर्धा नियमावली	७६

क्रिकेट

संघ व खेळाडू : संघात १६ खेळाडू असतात व प्रत्यक्षात ११ खेळाडू मैदानात खेळतात

मैदान : कोणत्याही क्रिकेटच्या मैदानाची सीमा ९० यार्ड (८२ मीटर) पेक्षा मोठी नसावी व ६५ यार्ड (५९ मीटर) पेक्षा लहान नसावी. क्रिकेटच्या मैदानाची सीमा खेळपट्टीच्या मध्यभागापासून मोजली जाते.

DIMENSIONS OF A CRICKET PITCH

महत्वाचे नियमः

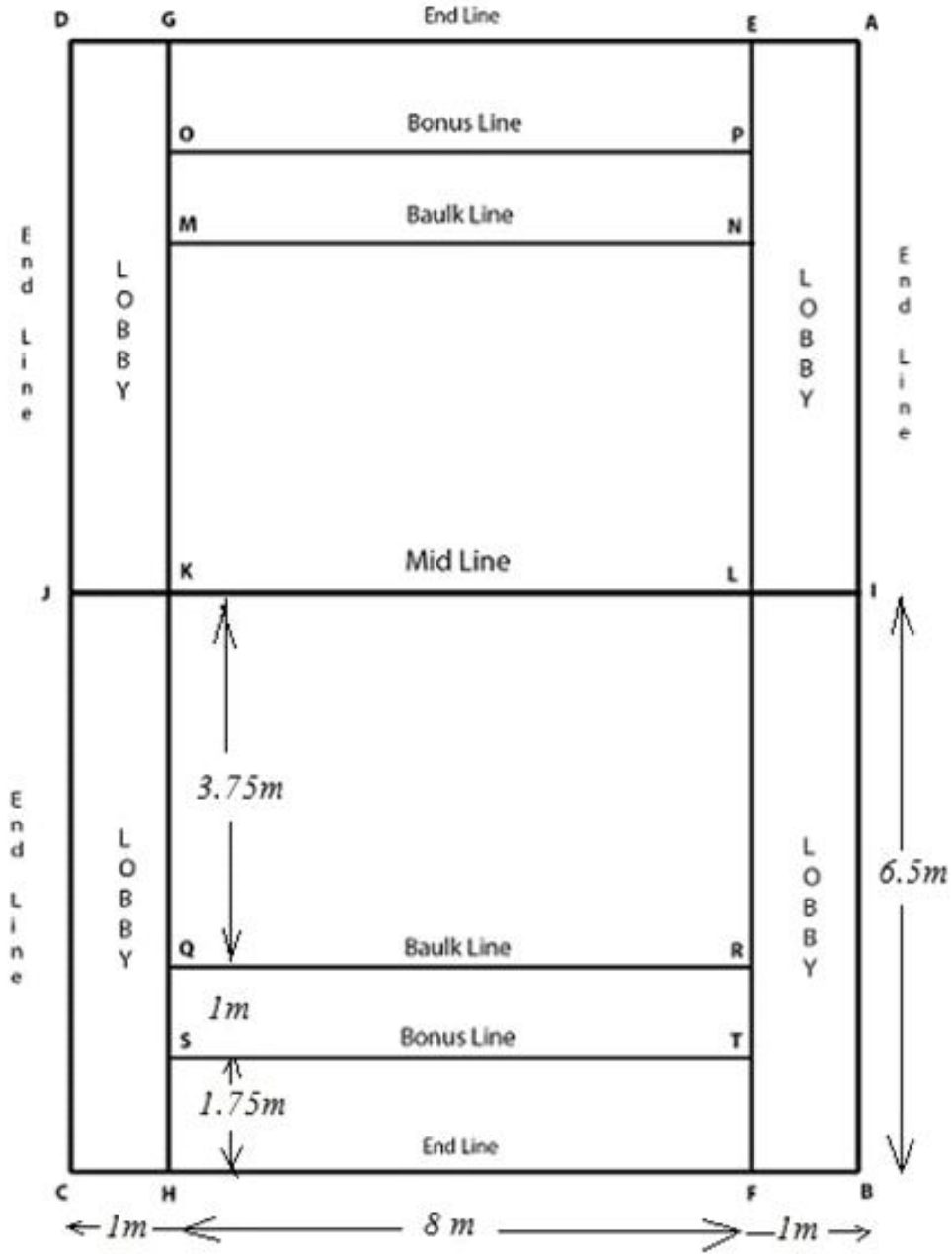
- (१) क्रिकेट संघात ११ खेळाडू प्रत्यक्ष खेळतात . मात्र संघात सोळापर्यंत खेळाडू असू शकतात. सामना सुरू होण्यापूर बारा खेळाडूंची नावे जाहीर करून त्यापैकी बारावा कोण हेही सांगावे लागते.
- (२) नाणेफेक जिंकणारा संघ फलंदाजी किंवा क्षेत्ररक्षण यांपैकी एकाची प्रथम निवड करतो.
- (३) एकदिवसीय सामन्यांत २ डाव असतात ,तर कसोटी सामन्यात प्रत्येक संघाचे २-२ असे चार डाव असतात.
- (४) एकदिवसीय सामन्यात मर्यादित षटकांचा खेळ असतो आणि सामन्यामध्ये अधिक धावा करणारा संघ विजयी ठरतो . कसोटी सामने हे पाच दिवसांचे असतात . कसोटीमध्ये प्रत्येक संघास २-२ डाव आलटून पालटून खेळायला मिळतात . या डावांमध्ये सर्वाधिक धावा करणारा संघ विजयी होतो. समजा, दोहोंपैकी एक संघ प्रतिस्पर्धी संघाची धावसंख्या वेळेअभावी आपल्या दुसऱ्या डावातही पार करू शकला नाही, तर सामना अनिर्णीत राहतो . फॉलोऑन मिळालेला संघ दोन्ही डाव खेळूनही प्रतिस्पर्धी संघाची धावसंख्या पार न करू शकल्यास प्रतिस्पर्धी संघ एका डावाने विजयी ठरतो.
- (५) सामना चालू असताना जखमी किंवा आजारी खेळाडूऐवजी बदली खेळाडू घेता येत. असा बदली खेळाडू रनर किंवा फील्डर म्हणून काम करू शकतो. मात्र बदली खेळाडूस फलंदाजी, गोलंदाजी, यष्टिरक्षण ही कामे करता येत नाहीत.
- (५) पुढील दहा कारणांमुळे फलंदाज बाद होतो :
 - (i) त्रिफळाचीत (ii) झेलबाद (iii) पायचीत (iv) धावबाद (v) टाईम्ड आऊट (vi) यष्टिचीत (vii) स्वयंचीत (viii) चेंडू हाताळणे (ix) चेंडू दोनदा मारणे (x) क्षेत्ररक्षकास जाणूनबुजून अडथळा करणे.
- (७) गोलंदाजी करणाऱ्या संघाने पुढील प्रमाद केल्यास अवांतर धावा किंवा तत्सम निर्णय पंच किंवा सामनाधिकारी देतात:
 - (i) नो बॉल टाकणे.
 - (ii) वाईड बॉल टाकणे.
 - (iii) शरीरवेधी गोलंदाजी करणे.

- (iv) चेंडू कुरतडणे.
 - (v) टोपी / रुमालाच्या साहाय्याने चेंडू अडवणे किंवा झेलणे.
 - (vi) चेंडूस चकाकी आणण्यासाठी तेलकट क्रीम किंवा पावडर लावणे.
 - (vii) धावपट्टीवर येऊन धावपट्टी खराब करणे,
 - (viii) गोलंदाजीस अकारण विलंब लावणे.
 - (ix) फलंदाजास धाव घेण्यास अडथळा आणणे,
 - (x) ओरडून फलंदाजाचे चित्त विचलित करणे.
 - (xi) अनावश्यक परिस्थितीत, वारंवार आणि आक्रमक सुरात फलंदाजास बाद ठरवण्यासाठी पंचांकडे दाद (अपील) मागण,
- (८) फलंदाजी करणाऱ्या खेळाडूने पुढील प्रमाद केल्यास पंच किंवा सामनाधिकारी योग्य तो निर्णय देतात:
- (i) चेंडू हाताळल्यास.
 - (ii) चेंडू दोनदा मारल्यास.
 - (iii) आखूड (शॉर्ट रन) घेतल्यास (धाव घेताना बॅट क्रीझमध्येच टेकवावी लागते. शॉर्ट रन म्हणजे फलंदाज क्रीझच्या अलीकडेच बॅट टेकवतो आणि दुसरी धाव घेण्यासाठी परततो).
 - (iv) क्षेत्ररक्षकास अडथळा आणल्यास.
 - (v) क्षेत्ररक्षक चेंडू अडवत असताना झेलत असताना ओरडून त्याचे चित्त विचलित केल्यास.
 - (vi) चेंडू बॅटने खेळण्याऐवजी जाणीवपूर्वक पॅडने खेळून धाव घेतल्यास.

कबड्डी

कबड्डी संघ : १२ खेळाडू , प्रत्यक्षमैदानात खेळणारे ७ खेळाडू

कबड्डी मैदान : कबड्डी मधील मैदानाचे क्षेत्रफळ (१० बाय १३) आहे.

कबड्डीमधील गेम पॉइंट्स

या गेममध्ये खालील गोष्टी करून काही गुण मिळवले जातात:

बोनस पॉइंट्स : डिफेंडरच्या कोर्टवर सहा किंवा त्याहून अधिक खेळाडू असताना रेडरने बोनस लाइन गाठल्यास त्याला बोनस पॉइंट मिळतो.

टच पॉइंट : जेव्हा एखादा रेडर एक किंवा अधिक बचावात्मक खेळाडूंना स्पर्श करून त्याच्या कोर्टवर यशस्वीरित्या परत येतो तेव्हा त्याला टच पॉइंट बक्षीस दिला जातो. स्पर्श केलेल्या बचावपटूंची संख्या या टच पॉइंटच्या बरोबरीची आहे. ज्या खेळाडूंना बचावाचा स्पर्श होतो त्यांना खेळातून बाहेर काढले जाते.

टॅकल पॉइंट्स: एक किंवा अधिक बचावपटूंनी रेडरला ३० सेकंदांपर्यंत बचावाच्या कोर्टवर राहण्यास भाग पाडल्यास बचाव करणारा संघ एक पॉइंट जिंकतो.

ऑल आउट: जर संघाचे सर्व खेळाडू इतर संघाला पूर्णपणे बाद करून मैदानात उतरण्यास सक्षम असतील, तर विजेत्या संघाला दोन अतिरिक्त बोनस गुण मिळतील.

रिकामा छापः जेव्हा रेडर बौचल रेषा ओलांडल्यानंतर परत येतो तेव्हा कोणत्याही बचावकर्त्याला स्पर्श न करता किंवा बोनस लाइन ओलांडून परत येतो. रिकाम्या छाप्यादरम्यान, कोणत्याही संघाला कोणतेही गुण मिळत नाहीत.

करा किंवा मरा छापः जेव्हा एक पथक सरळ दोन रिकामे छापे टाकते, तेव्हा तिसरा छाप 'करा किंवा मरा' म्हणून ओळखला जातो. या छाप्यादरम्यान संघाला बोनस किंवा टच पॉइंट मिळणे आवश्यक आहे. आपण तसे न केल्यास, बचावात्मक संघाला अतिरिक्त गुण मिळतो.

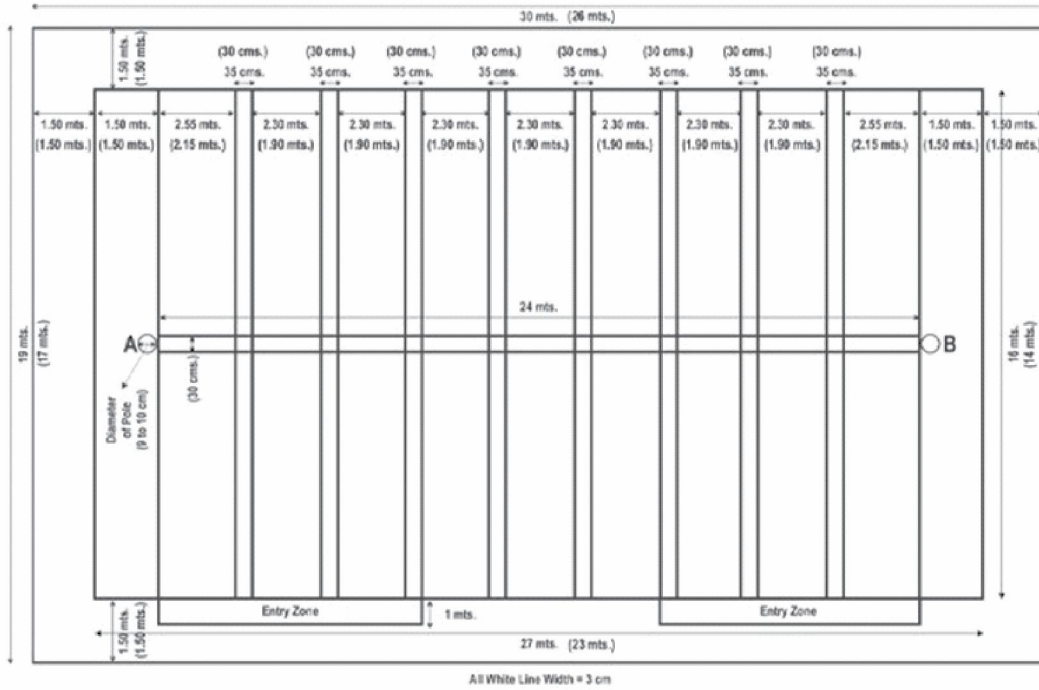
सुपर रेड : सुपर रेड म्हणजे ज्यामध्ये रेडर तीन किंवा अधिक गुण मिळवतो. हे तीन-बिंदू बोनस आणि स्पर्शाचे संयोजन असू शकते किंवा ते फक्त स्पर्श असू शकते.

खो-खो

खेळाडूंची संख्या : मैदानात खेळणारे ९ आणि राखीव ३ असे एकूण १२ खेळाडू.

खो-खोमैदान :

खेळाचे मैदान २९ मीटर लांब आणि १६ मीटर रुंद आहे. एका आयतामध्ये लांब बाजूच्या दोन्ही टोकांना दोन १६-मीटर-लांब आणि २.७५-मीटर-रुंद सेक्टर असतात. आकृतीमध्ये दाखवल्याप्रमाणे, आयताच्या रेषेच्या आतील मध्यभागी १२० सेमी लाकडी खांब ठेवलेला आहे. लाकडी खांबाचा घेर ३० ते ४० सेमी पर्यंत असतो. खांबाच्या दोन्ही बाजूला सरळ रेषा आहे.

खो-खो कौशल्य

पाठलाग करण्याचेतंत्र : पाठलाग करताना खो हा मोठ्याने बोलला पाहिजे. खेळाडूला स्पर्श होण्यापूर्वी खो कॉल करणे आवश्यक आहे.

पोल टर्निंग : धावपटूला स्पर्श करण्यासाठी दुसरा मोकळा हात वापरत असताना, खांब एका हाताने वळवला जातो. पाठलाग करताना, पाठलाग करणारा धावपटूला पकडण्याच्या प्रयत्नात क्रॉस लाइनच्या दिशेने सरकतो.

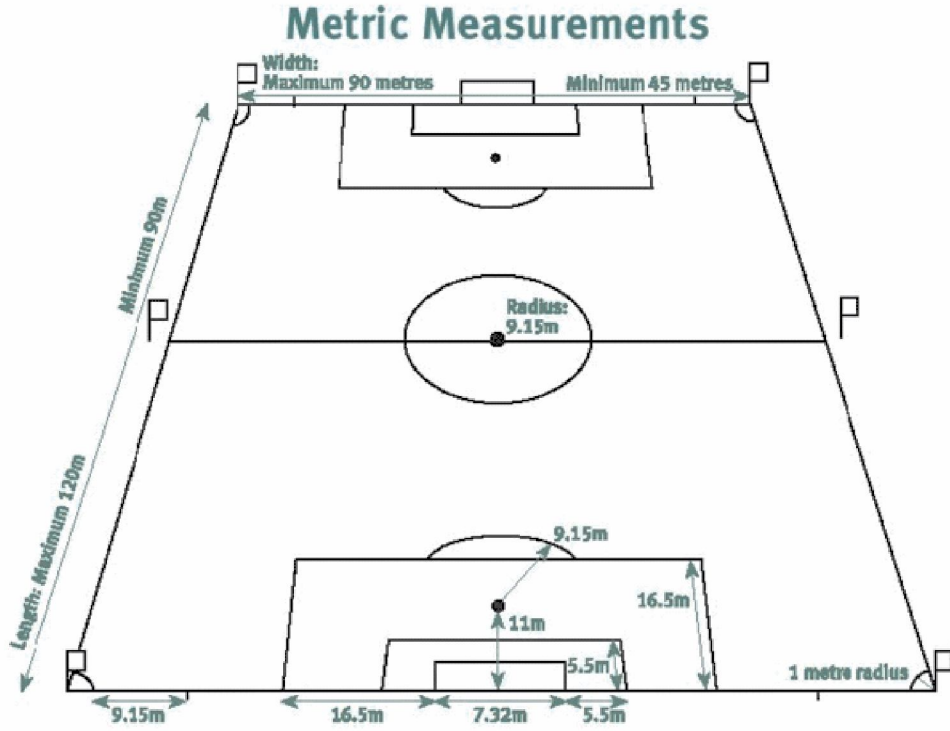
डुबकी : जेव्हा पाठलाग करणार्याशला धावपटू जवळ असल्याचे समजते, तेव्हा गोतावळा केला जातो. बचावकर्त्याच्या जबाबदाऱ्या बचावकर्त्यांनी त्वरीत प्रतिक्रिया दिली पाहिजे. लवचिकता आणि वेग हे डिफेंडरमधील वांछनीय गुणधर्म आहेत. बचावपटूंना शरीराच्या प्रतिक्रिया क्रियांची चांगली आवश्यकता असते कारण ते त्यांना दिशा बदलण्यास आणि खेळ पुढे चालू ठेवण्यास अनुमती देते.

चेसर कर्तव्ये : बचावकर्त्याच्या प्रतिस्पर्ध्यांना चेसरस म्हणतात आणि त्यांचे लक्ष्य बचावकर्त्याला स्पर्श करणे आहे. सर्व चेसरसनी त्यांच्या बचावकर्त्यावर काळजीपूर्वक लक्ष ठेवण्याची शिफारस केली जाते. हे त्यांना त्यांच्या टीम सदस्याला डिफेंडर आणि बॅग पॉइंटला स्पर्श करण्यासाठी सुंदर पास (खो) देण्यास मदत करते. सहज गुण मिळविण्यासाठी, प्रतिस्पर्ध्याला विविध मार्गांनी रोखणे आवश्यक आहे.

फुटबॉल

खेळाडूंची संख्या : ११ खेळाडू

फुटबॉल मैदान : १०० मीटर ते ७० मीटर

फुटबॉल खेळाचे स्वरूप

या खेळातील कोणत्याही संघाचे ध्येय म्हणजे नव्वद मिनिटांच्या कृतीमध्ये जास्तीत जास्त गोल करणे. प्रत्येक संघात अकरा खेळाडू असतात. ९०-मिनिटांच्या गेममध्ये ४५ मिनिटांनी, हाफ टाइम म्हणून ओळखला जाणारा ब्रेक असतो. हे १५-मिनिटांचे मध्यांतर दीड आहे. यानंतर, ४५ मिनिटे सतत जातात.

फुटबॉल खेळाचे नियम

खेळाच्या नियमांनुसार प्रत्येक संघात अकरा खेळाडूंचा समावेश असावा. एक गोलकीपर आणि दहा आउटफिल्ड खेळाडू मिळून अकरा खेळाडू बनतात. साधारणपणे, हे क्रीडांगण ७५ यार्ड रुंद आणि १२० यार्ड लांब असते. प्रत्येक गोलच्या समोर ६-यार्ड बॉक्स काढलेला असतो.

खेळ जिंकण्यासाठी कोणत्याही पक्षाने प्रतिस्पर्धापेक्षा जास्त गोल केले पाहिजेत. विरोधी संघाच्या लक्ष्यापर्यंत जाण्यासाठी, खेळाडू त्यांच्या पायाने चेंडू एकमेकांकडे देतात.

शेतात, गवत एकतर मानवनिर्मित किंवा सेंद्रिय पद्धतीने पिकवले जाते. शेतावर चतुर्भुज चिन्हांकित केले आहे. याव्यतिरिक्त, मध्यवर्ती वर्तुळाजवळ दोन सहा यार्ड बॉक्स बांधले आहेत.

एका सामन्यामुळे प्रत्येक संघाला आणखी सात खेळाडूंची नोंदणी करता येते. या अतिरिक्त खेळाडूंना सध्या मैदानावर असलेल्या खेळाडूंच्या जागी मैदानात उतरवले जाऊ शकते. कोणत्याही क्षणी खेळपट्टीवर केवळ ११ खेळाडू उपस्थित असतात.

प्रत्येक सामन्यात एकच पंच आणि दोन सहाय्यक पंच असतात. खेळाची वेळ, फाऊल, फ्री थ्रो, पेनल्टी आणि इतर नियम रेफरी हाताळतात. निर्णय घेण्यापूर्वी, रेफरी अनेकदा सहाय्यक रेफरीशी एकदा सल्लामसलत करतात. सहाय्यक रेफरी खेळादरम्यान ऑफसाइड, थ्रो-इन आणि इतर समस्या हाताळतात.

९० मिनिटांनंतरही अतिरिक्त वेळेची आवश्यकता असल्यास गेममध्ये आणखी ३० मिनिटे जोडली जातात. हा अतिरिक्त वेळ प्रत्येकी पंधरा मिनिटांच्या दोन भागात विभागला जातो.

अतिरिक्त वेळेनंतरही गेमचा निष्कर्ष न मिळाल्यास पेनल्टी शूटआउट केले जाते. गोल करण्यासाठी संपूर्ण चेंडू गोल रेषा ओलांडला पाहिजे.

रेफरी फाऊल दरम्यान खेळाडूला त्याच्या चुकीच्या अनुषंगाने लाल किंवा पिवळे कार्ड देऊन मैदानातून काढून टाकू शकतो. लाल कार्ड एखाद्या खेळाडूला मैदानातून काढून टाकते, तर पिवळे कार्ड एक चेतावणी म्हणून काम करते.

ऑफसाइड नियम:

एखादा आक्षेपार्ह खेळाडू अंतिम बचावपटूसमोर उभा राहिल्यास आणि दुसऱ्याट खेळाडूने पास दिल्यास ऑफसाइड कॉल केला जाऊ शकतो. सामान्यतः ऑफसाइड कसे तयार केले जाते. कॉलची वाट पाहत असताना कोणत्याही खेळाडूने दुसऱ्या संघाच्या क्षेत्राच्या खूप जवळ राहू नये.

ऑफसाइड कॉल दिला जातो आणि आक्षेपार्ह खेळाडूने शेवटच्या बचावकर्त्याला त्याच्या समोर उभे करून ब्लॉक करण्याचा प्रयत्न केल्यास त्याला फ्री किक दिली जाते. अंतिम बचाव म्हणून गोलरक्षकाला मागे टाकता येत नाही. आक्षेपार्ह खेळाडू बचावासमोर असेल आणि चेंडू मागे खेळला असेल तर ऑफसाइड कॉल नाही.

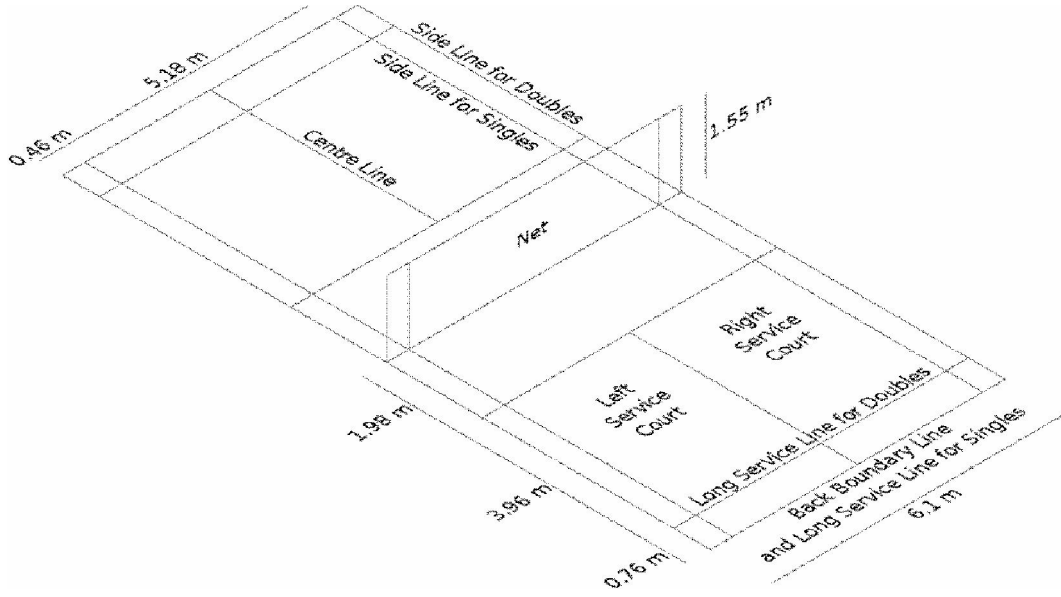
बॅडमिंटन

खेळाडूंची संख्या : १ व २

मैदान :

कोर्टाची रुंदी ६.१ मीटर (२० फूट) आहे, मात्र एकेरी सामन्यादरम्यान ती ५.१८ मीटर इतकी कमी केली जाते. न्यायालय एकूण १३.४ मीटर (४४ फूट) लांब आहे. कोर्टाच्या मध्यभागी असलेल्या जाळ्याच्या दोन्ही बाजूला १.९८ मीटर लांबीची सेवा लाइन आहे. दुहेरी कोर्ट खेळताना ही सर्व्ही लाइन मागील सीमेपासून ०.७३ मीटर अंतरावर असते.

कोर्टाची जाळी अत्यंत बारीक धाग्याने बनलेली असते आणि ती वारंवार काळ्या रंगाची असते. नेटच्या कडा सुरक्षित करण्यासाठी ७५ मिमी पांढरा टेप वापरला जातो. सरासरी लांबी बाजूंनी १.५५ मीटर आणि मध्यभागी १.५२४ मीटर किंवा पाच फूट आहे. एकेरी आणि दुहेरी दोन्ही सामन्यांसाठी, या लांबी लागू होतात.

खेळाचे नियम

दोन्ही बाजू तयार असल्यास, कोंबड्यांचे सर्वेक्षण करण्यासाठी कोणत्याही योग्य सर्व्हिसमध्ये उशीर होऊ नये. एका खेळाडूच्या वतीने सर्वेक्षण केल्यानंतर कोंबडा दुसऱ्या

खेळाडूच्या कोर्टात पोहोचणे आवश्यक आहे. असे न झाल्यास, सेवा देणाऱ्या खेळाडूला दोषी ठरवले जाईल आणि त्याचा फायदा विरोधी न्यायालयातील खेळाडूला दिला जाईल. विरुद्ध कोर्टवर सर्व्हर आणि रिसीव्हर गेमच्या सुरुवातीला सर्व्हिस लाइनला स्पर्श न करता तिरपे उभे असतात.

सर्व्हिंग टीमने रॅली गमावल्यास, सर्व्हिस त्वरित विरोधी संघाच्या खेळाडूला दिली जाते. जर गुणसंख्या सम असेल, तर सर्व्हर उजव्या कोर्टावर उभा राहतो आणि स्कोअर विषम संख्या असल्यास, सर्व्हर डाव्या कोर्टावर उभा राहतो.

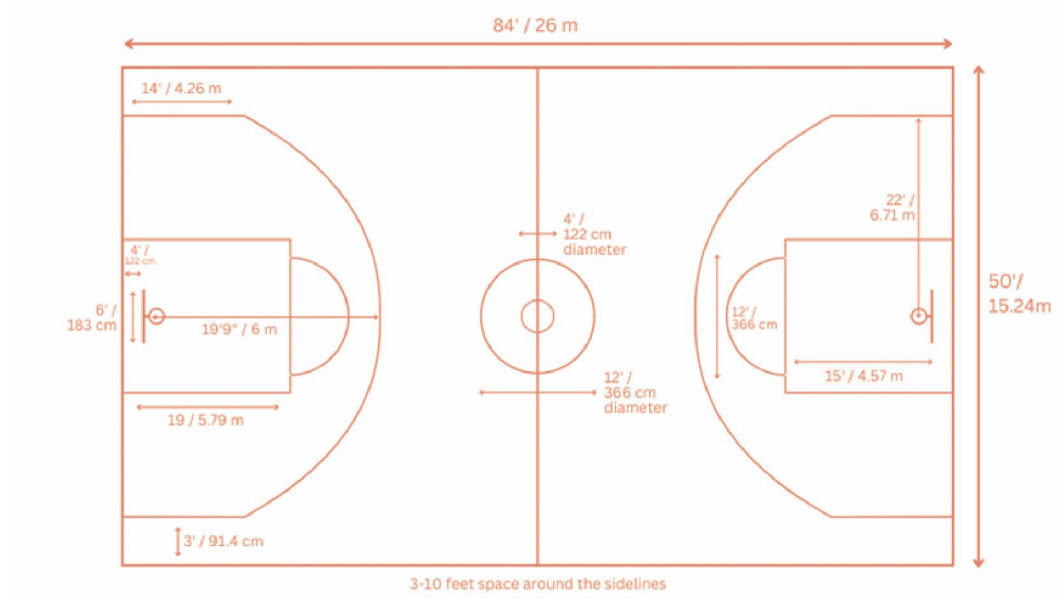
सेवा देत असताना सर्व्हरचा पाय सर्व्हिंग लाइनवर पडला असावा किंवा शटल सेवा संपल्यानंतर कोर्टाबाहेर पडले असावे. सेवेनंतर कोंबडा जाळ्यात अडकला तर तो दोष मानला जातो. त्याशिवाय, या समस्येमागील काही स्पष्टीकरणे खालीलप्रमाणे आहेत.

- जेव्हा सहकारी खेळाडूद्वारे सेवा प्राप्तकर्त्याला परत केली जाते.
- सेवेनंतर किंवा रॅली दरम्यान, शटल नेट ओलांडत नाही.
- जर कोंबडा कोर्टवर नसलेल्या एखाद्या गोष्टीच्या संपर्कात आला तर.
- जेव्हा एकच खेळाडू सलग दोनदा कोंबडा मारतो तेव्हा दोष उद्भवू शकतो, परंतु रॅकेटच्या डोक्यापासून स्ट्रिंग क्षेत्रापर्यंत सलग स्ट्रोकमध्ये नाही.
- एकाच कोर्टवरील दोन खेळाडूंनी एकामागून एक शटल स्ट्रोक केल्यास तो दोष मानला जाईल.
- जर रिसीव्हरने येणाऱ्या कोंबड्याला अशा प्रकारे स्ट्रोक केले की ते विरोधी खेळाडूच्या दिशेने पुढे जात नाही.

बास्केटबॉल

खेळाडूंची संख्या : संघात बारा खेळाडू असतात. प्रत्यक्ष मैदानावर पाच खेळाडू खेळतात.

मैदान : २८ मीटर x १५ मीटर

बास्केटबॉल खेळाचे नियम

बास्केटबॉल खेळाची वेळ ४० मिनिटांची असते, बास्केटबॉल सामन्याचा कालावधी – सामना प्रत्येकी १० मिनिटांच्या चार सत्रांत खेळला जातो. पहिल्या व दुसऱ्या सत्रांमध्ये २ मिनिटांची विश्रांती दुसऱ्या व तिसऱ्या सत्रांमध्ये १५ मिनिटांची विश्रांती आणि तिसऱ्या व चौथ्या सत्रांमध्ये २ मिनिटांचा विश्रांती काळ राहिल.

एका संघात १२ खेळाडू असतात, पण एका वेळी जास्तीत जास्त ५ खेळाडू कोर्टवर हजर राहू शकतात. आणि खेळात त्यांना पाहिजे तितक्या वेळ बदली करू शकतात.

चेंडू फक्त, एकतर चेंडू उसळवून (डिब्लिंग) किंवा चेंडू पास करून हलविला जाऊ शकतो. बॉलवर दोन्ही हात ठेवल्यानंतर खेळाडूनी बॉल टीममेट ला द्यावा किंवा गोल करण्यासाठी शूट करावा.

चेंडू जमिनीपासून १० फूट उंचीच्या हूपच्या आत टाकून गोल करणे, हे खेळाडूंचे उद्दिष्ट आहे.

आंतरराष्ट्रीय स्तरावर बास्केटबॉल कोर्ट हा २८ बाय १५ मिटर चा असतो.

या खेळात बॉल टॉप, रोलिंग, पार्सिंग किंवा खेळाडूंमध्ये धावून बास्केटमध्ये फेकले जाते.

खेळादरम्यान, जर खेळाडू चेंडू पास न करता दोन पायऱ्याहून अधिक पुढे गेला तर त्याला प्रवासी फाऊल दिला जातो.

बास्केटबॉल साठी कोर्टच्या आत राहणे अत्यंत महत्वाचे आहे जो संघ चेंडूला सीमारेषेबाहेर घेऊन जाईल तो संघ चेंडूवरील ताबा गमावतो.

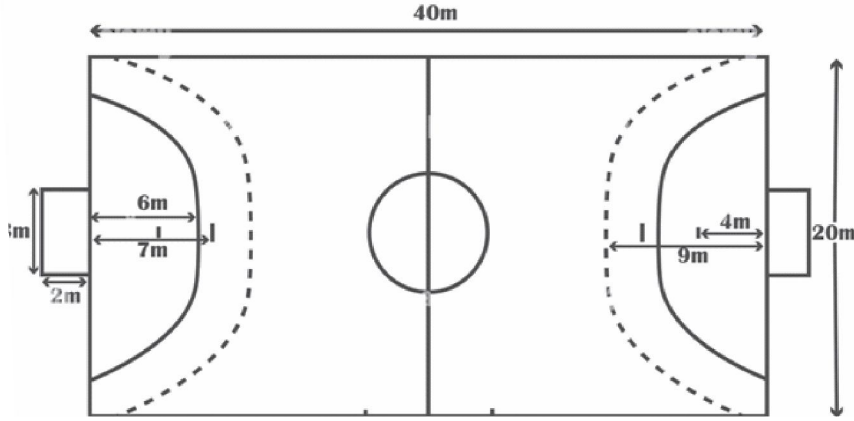
तुमच्या हाफमध्ये बॉलचा ताबा मिळवणे म्हणजे फाऊल टाळण्यासाठी तुम्हाला हाफ वे लाइन १० सेकंदात पार करणे आवश्यक आहे.

हँडबॉल

खेळाडूंची संख्या : ७ खेळाडू

मैदान : ४० बाय २० मीटर कोर्टवर खेळला जातो.

HANDBALL COURT

हँडबॉल नियम

हा खेळ प्रत्येकी ३०-३० च्या दोन डावांमध्ये खेळला जातो आणि या दोन जत्रांमध्ये १० मिनिटांचा ब्रेक दिला जातो. जर दोन्ही संघांचे गुण समान असतील, तर ५ मिनिटांच्या अंतरानंतर, ५-५ मिनिटांचे दोन अर्ध-खेळ खेळले जातात.

खेळादरम्यान खेळाडूंची गोल करण्याची क्षमता मर्यादित असते; विशेषतः, ते केवळ एका विशिष्ट अंतरावरूनच करू शकतात. असे असताना जर त्याने रेषा ओलांडली तर ती फाऊल मानली जाते.

प्रत्येक खेळाडूला खेळाच्या नियमांनुसार जास्तीत जास्त तीन सेकंदांसाठी फक्त चेंडू ताब्यात ठेवण्याची परवानगी आहे; जर त्याने असे केले तर ते चुकीचे आहे.

गोल करण्यासाठी खेळाडूने गोल ठिकाणापासून तीन मीटर दूर असले पाहिजे.

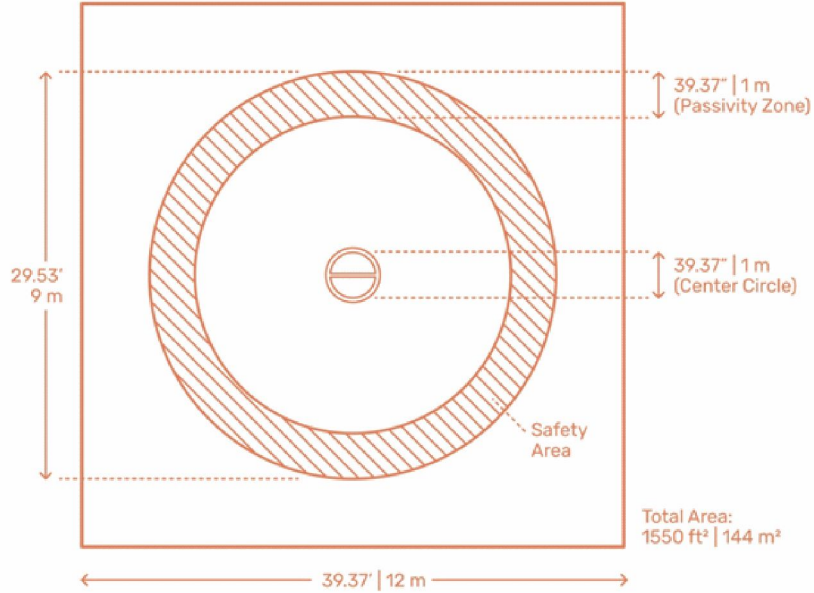
एखाद्या खेळाडूने त्याच्या प्रतिस्पर्ध्याच्या संघाचा चेंडू पास करण्यात व्यत्यय आणल्यास त्याला दोन मिनिटांसाठी खेळातून बाहेर काढले जाते.

बॉलने हात सोडण्यापूर्वी फेकणारा ७ मीटरच्या रेषेला स्पर्श करू शकत नाही आणि रेफरीच्या शिष्टीनंतर तीन सेकंदात थ्रो करणे आवश्यक आहे.

कुस्ती

मैदान :

आखाड्याचा आकार	:	९ x ९ मीटर
आखाडा सीमा	:	१.५० x १.८० मी
निष्क्रियता क्षेत्र	:	१ मीटर
प्लॅटफॉर्म गदाची उंची	:	१.१० मी
दंगलच्या कोपऱ्यात चिन्ह	:	लाल किंवा निळा.

कुस्तीचे प्रकार : फ्रीस्टाइल आणि ग्रीको रोमन

कुस्तीचे नियम

कुस्तीच्या सामन्यात सहभागी होण्यापूर्वी, शिक्षकाने डॉक्टरांकडून शारीरिक तपासणी करणे आवश्यक आहे. हा खेळ एक वही खेळाडू खेळू शकतो ज्याची तब्येत उत्तम आहे.

कुस्ती सामन्यादरम्यान, खेळाडूंनी योग्य क्रमाने निळा आणि लाल गणवेश परिधान करणे आवश्यक आहे.

कोणत्याही खेळाडूंना त्यांच्या शरीरावर कोणत्याही प्रकारची शंका घालण्याची परवानगी नाही.

कुस्ती खेळाची जाडी १० सेंटीमीटर आहे आणि गद्दाचा व्यास ९ मीटर आहे.

एखाद्या खेळाडूला चेतावणी मिळाल्यास किंवा नियमांचे उल्लंघन केल्यास, विरोधी संघाला एक गुण दिला जातो.

कुस्ती खेळाचा अंतिम सामना तीन खेळाडूंमध्ये खेळला जातो. अंतिम फेरीत पोहोचलेल्या खेळाडूंचे ६ गुण असल्यास, त्याला तिसऱ्या स्थानावर ठेवले जाते आणि उर्वरित दोन खेळाडूंनी प्रथम स्थानासाठी स्पर्धा केली पाहिजे.

कुस्तीमध्ये, पहिली फेरी ६ मिनिटे चालते. फेरीच्या मध्यभागी, एक मिनिट विश्रांती देखील घेतली जाते.

टाइमकीपरची बेल वाजल्यावर बोट थांबते.

जर कोणताही खेळाडू दुखापत नसेल, तर तो किंवा ती त्याच्या गुडघ्यांना किंवा हातांना बांधू शकत नाही.

जर एखाद्या खेळाडूने नियमांचे (नियम) तीन वेळा उल्लंघन केले, तर विरोधी खेळाडूला विजेता घोषित केले जाते.

जर एखाद्या खेळाडूने त्याच्या प्रतिस्पर्ध्याला त्याच्या मागे पकडले तर त्याला एक गुण दिला जातो.

जर एखाद्या खेळाडूने थप्पड मारली, केसांनी झेल घेतला किंवा प्रतिस्पर्ध्याची मान पकडली तर तो फाऊल करतो.

कुस्ती या खेळामध्ये गुण मिळवण्याचे मार्ग

टेकडाउन : टेकडाउन हा एक गुण मिळवण्याचा मार्ग आहे ज्यामध्ये प्रतिस्पर्ध्याला जमिनीकडे किंवा मॅटकडे नेण्यासाठी आणि तिथे त्याला नियंत्रित करण्यासाठी २ गुण मिळत असतात

सुटका : जर प्रतिस्पर्ध्याने एक खेळाडूला जमिनीकडे किंवा मॅटकडे नेले असेल आणि तेथे नियंत्रित केले असेल आणि त्यामधून जर सुटका करता आली तर १ गुण मिळू शकतो.

उलट : जेव्हा प्रतिस्पर्ध्याने जमिनीकडे किंवा मॅटकडे नेले असेल पण तुम्ही त्याला उलटून

जमिनीकडे किवा मॅटकडे नेले आणि नियंत्रित केले तर त्याचे २ गुण मिळू शकतात.

पेनल्टी पॉइंट्स : जर खालील नियमांचे उल्लंघन केल्यास प्रतिस्पर्ध्याला १ किवा २ गुण दिले जातात.

बेकायदेशीर होल्ड्स - शे अनेक नियम आहे जेथे रेफरी आपल्याला चेतावणी न देता दंड लावेल.

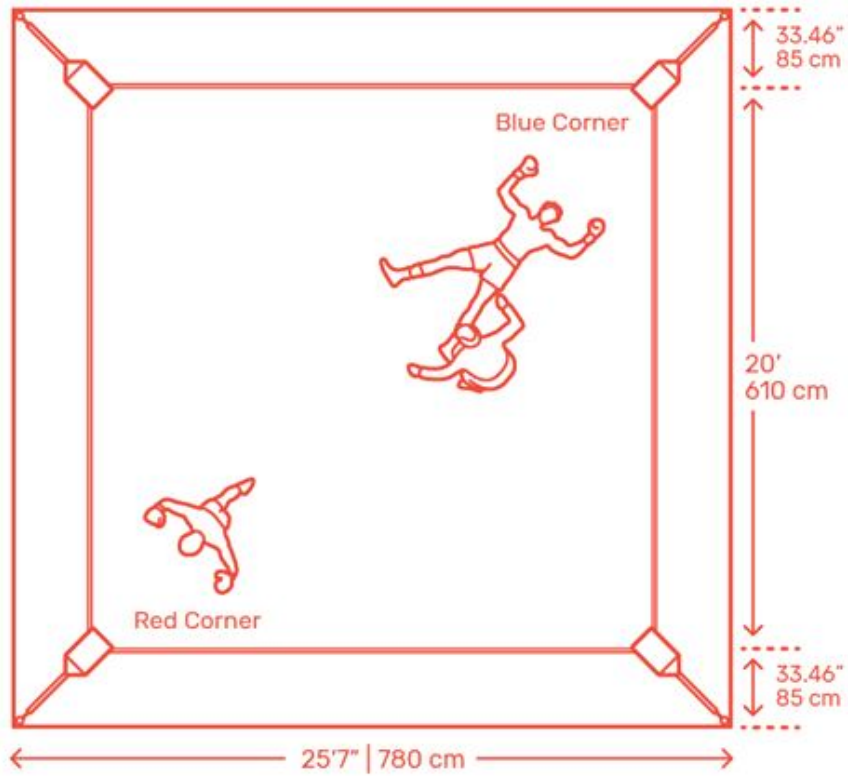
तांत्रिक उल्लंघन - कुस्ती टाळण्यासाठी जमिन किवा मॅट सोडून किवा आपल्या प्रतिस्पर्ध्याला जमिन किवा मॅटच्या बाहेर नेले तर प्रतिस्पर्ध्याला त्याचे गुण मिळतात तसेच रेफरीच्या परवानगी शिवाय मॅट सोडले तर त्याचे गुण प्रतिस्पर्ध्याला मिळतात.

चुकीची सुरुवात केली तर गुण गमाण्याची शक्यता असते.

बॉक्सिंग

मैदान : ६.१ मी. X ६.७ मी. आणि पूर्ण क्षेत्र ४५ मी.

Dimensions.Guide Boxing Ring

बॉक्सिंग नियम (Boxing Rules in Marathi)

यात तीन-मिनिटांचा कालावधी असतो जो एका सेट पॅटर्नचे अनुसरण करतो.

हे सर्वात जास्त असू शकते १२ सायकल.

वेळ मध्यांतराच्या प्रत्येक चक्रामध्ये एक मिनिटाचे अंतर असते.

यावेळी, खेळाडू त्याने निवडलेल्या स्थानाला भेट देऊ शकतो (त्याचा कोपरा) आणि त्याच्या कर्मचारी आणि सल्लागारांना मदतीसाठी विचारू शकतो.

यागेमच्या रिंगमध्ये, एक रेफरी देखील असतो जो नियमांच्या उल्लंघनावर लक्ष ठेवतो आणि योग्य आणि सुरक्षित लढाई सुनिश्चित करण्यासाठी बॉक्सरच्यावर्तनाचे नियमन करतो.

रेफरीने मोजणी केल्यानंतर, बाद झालेल्या खेळाडूला गेममध्ये पुन्हा प्रवेश करण्याची संधी दिली जाते.

स्कोअरिंग, संपर्क, प्रतिकारशक्ती, नॉकडाउन आणि इतर वैयक्तिक मोजमापांवर आधारित स्पर्धकांना गुण देण्यासाठी, तीन न्यायाधीश रिंगच्या जवळ बसतात.

जेव्हा एखाद्या खेळाडूला वाटते की निकाल अयोग्य आहे, तेव्हा अधूनमधून मतभेद होऊ शकतात.

प्रत्येक कोपरा वेगळ्या बॉक्सरचा आहे.

बॉक्सरगेम सायकल सुरू होण्यापूर्वी कोपऱ्यातून रिंगमध्ये प्रवेश करतो. एकदा वेळचक्र सिग्नल झाल्यानंतर, दोन्ही खेळाडूंना त्यांच्या संबंधित कोपऱ्यात परत जाणे आवश्यक आहे.

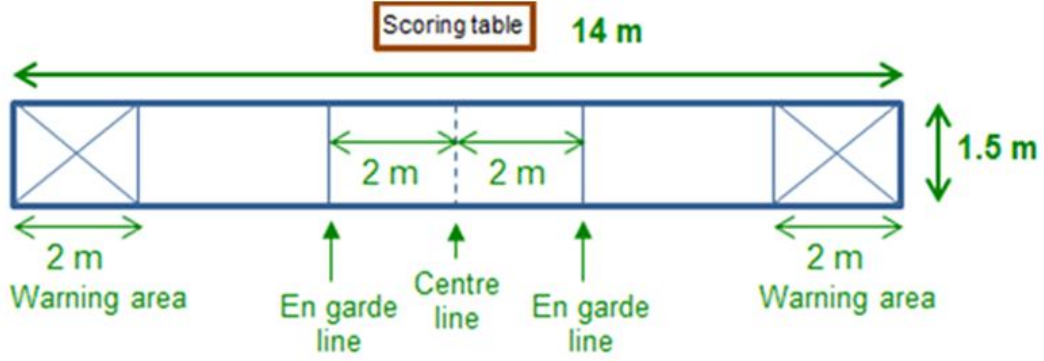
पुरुष वजन श्रेणी

हलकी फ्लाय	-	४८ पाउंड
फ्लाय	-	५१ पाउंड
रोस्टर	-	५४ पाउंड
वर्थ	-	५७ पाउंड
लाइटवेट	-	६० पाउंड
लाइट मिडल मीडियम	-	६४ पाउंड
सरासरी मध्यम	-	६९ पाउंड
मध्यम	-	७५ पाउंड
मध्यम - भारी	-	८१ पाउंड
जड	-	९१ पौंड
अति भारी	-	+ ९१ पौंड

तलवारबाजी

तलवारबाजी खेळाचे मैदान :

तलवारबाजी खेळण्यासाठी एक मैदान असते ज्याला पिस्ट असे म्हणतात. हे पिस्ट ४६ फूट लांब आणि सुमारे ६ फूट रुंद असते.

या मैदानाच्या रुंदीच्या दोन्ही बाजूला सहा फूट ऑन गार्ड रेषा असलेली एक मध्य रेषा आहे आणि येथूनच खेळाडू प्रत्येक फेरीची सुरुवात करतात

तलवारबाजी या खेळाचे नियम

जर खेळाडूने फॉइल हे शस्त्र वापरले असेल तर फॉइलमध्ये, लक्ष्यक्षेत्राबाहेरील स्ट्राइक पुन्हा पुन्हा सुरू होण्यापूर्वी स्पर्धा थांबवतात.

या खेळामध्ये खेळाडूंना एकमेकांवर वार करायचा असतो आणि त्या खेळाडूंनी त्यांच्या प्रतिस्पर्ध्याने केल्या प्रहारापासून आपला स्वताचा बचाव करावा.

या खेळामध्ये सर्वाधिक गुण मिळवणारा खेळाडू विजेता म्हणून घोषित केला जातो.

तलवारबाजीच्या तीन प्रकारांमध्ये स्कोअरिंग वेगळ्या पद्धतीने केले जाते.

फॉइल वापरताना फक्त धड, मान, मांडीचा सांधा आणि पाठीच्या काउंटवर आघात होतो आणि केवळ शस्त्राच्या टोकाचा वापर करून गुण मिळवता येतात.

जर एखाद्या प्रतिस्पर्ध्याने प्रथम आपण हल्ला सुरू केला तर त्या खेळाडूला गुण मिळेल.

या खेळामध्ये दोनच खेळाडू एकमेका विरुद्ध खेळू शकतात.

जर एकाद्या खेळाडूने धक्काबुक्की करणे किंवा प्रहार करण्यासाठी जर आपल्या हात, पाय

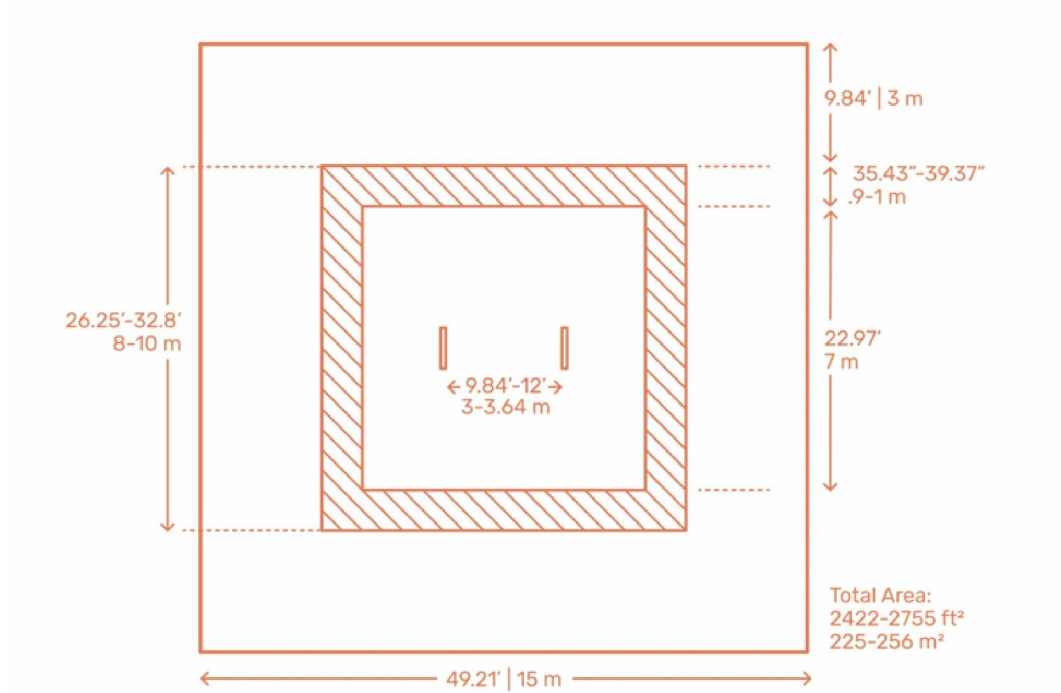
किंवा इतर शस्त्राचा वापर केल्यास त्या खेळाडूला पेनल्टी बसू शकते आणि त्यामुळे त्याचे गुण कापले जावू शकतात.

या खेळामध्ये एपी हीसर्वात जड तलवार आहे, फॉइल हे एक हलके थ्रस्टिंग शस्त्र आहे आणि सेबर हेकापून काढणारे आणि जोर देणारे शस्त्र हि शस्त्रे वापरली जातात याव्यतिरिक्त खेळाडू दुसरे कोणतेही शस्त्र वापरू शकत नाही.

ज्युडो

खेळाचे मैदान :

हे मैदानावरील मॅटच्या मध्यभागी असतो आणि याचे अंतर ८ ते १० मीटर इतके असते. या भागामध्ये खेळाडू लढतात आणि या भागामध्ये गुण देखील मिळू शकतात. या क्षेत्रामध्ये २ गुण मिळवता येतात. या क्षेत्राला लढाऊ क्षेत्र या नावाने देखील ओळखले जाते.

ज्युडो खेल नियम

या खेळामध्ये ५ मिनिटे पुरुषांसाठी आणि ४ मिनिटे महिलांसाठी असा वेळ लढण्यासाठी असतो.

जुडो या खेळामध्ये २ न्यायाधीश आणि एक केंद्रीय न्यायाधीश असतो.

ज्युडोकास चढाईसाठी ३ मिनिटे अतिरिक्त वेळ असतो.

केंद्रीय न्यायाधीशाचे काम मिदानावरील खेळाडू नियमांचे पालन करत आहेत कि नाही हे पाहण्याचे असते.

या खेळामध्ये एक कर न्यायाधीशहि असतो.

जुडो या खेळामध्ये प्रतिस्पर्ध्याला जमिनीवर आणून त्याला तेथेच काही काळासाठी रोखून ठेवणे किंवा त्याच्यावर आपला पूर्ण भर टाकून त्याचा ताबा मिळवणे.

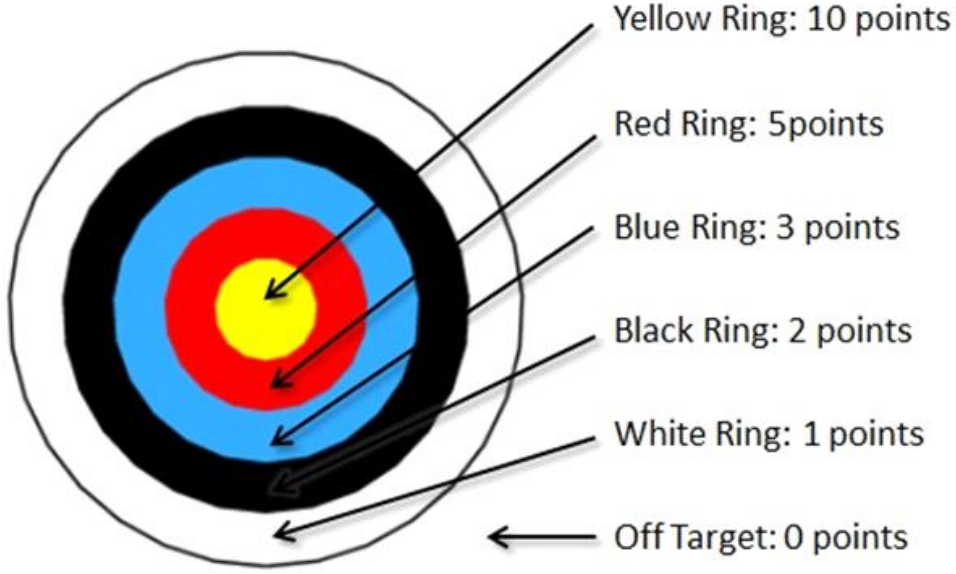
जुडो या खेळामध्ये खेळाडू प्रतिस्पर्ध्याला पंच किंवा लाथ मारू शकत नाही जर एखाद्या खेळाडूने तसे केले तर त्याला दंड बसू शकतो.

जर एखादा खेळाडू दंडासाठी पात्र असेल तर जो मध्यवर्ती रेफरी असतो तो खेळ थांबवतो आणि खेळाडूंना त्याची उपकरणे किंवा कपडे निश्चित करण्यास सांगतो आणि खेळ पुन्हा सुरु करतो.

स्पर्धेमध्ये जर एकाद्या खेळाडूने (जुडोकाने) इप्पॉन स्कोर केल्यानंतर हा खेळ संपतो आणि तो खेळाडू विजयी होतो.

तीरंदाजी/धनुर्विद्या

खेळाडूंची संख्या :एका व्यक्तीद्वारे खेळला जातो अथवा पाच ते दहा लोक एक संघ तयार करू शकतात.

आर्चरी खेळ नियम

धनुष्य - धनुष्य, ज्याचे वजन पुरुषांसाठी २२ किलो आणि महिलांसाठी १७ किलो असावे, हा धनुर्विद्यामधील सर्वात महत्वाचा घटक आहे.

बाण: गियरचा पुढील महत्वाचा भाग म्हणजे बाण, ज्याचा फ्लाइटसाठी व्यास ५.५ मिमी आणि अन्यथा ९.३ मिमी व्यासाचा असावा.

तिरंदाजी या ऑलिम्पिक खेळात भाग घेण्यासाठी खेळाडूने रिकर्ब धनुष्य (बाण) वापरणे आवश्यक आहे.

तिरंदाजी खेळाचे लक्ष्य सुरुवातीच्या ठिकाणापासून ७० मीटर अंतरावर ठेवले जाते.

दहा एकाग्र स्कोअरिंग रिंग एक धनुर्विद्या लक्ष्य बनवतात. या रिंगांसाठी पाच भिन्न रंगछटा आहेत. याच्या आधारे तिरंदाज खेळाडूला गुण दिले जातात.

गुण देण्याच्या लक्ष्यात परावर्तित होणारा अंतर्गत सोन्याचा रंग (बुलसी) – स्कोअर १०/९ गुण, लाल रंग ८/७ गुण, निळा रंग ६/५ गुण, काळा रंग ४/३ गुण, आणि पांढरा रंग २/१ गुण.

या व्यतिरिक्त, तिरंदाजी या खेळात द्वि-मार्गी स्कोअरिंग प्रणाली आहे. १० आणि ५ झोन स्कोअरिंग सिस्टम दोन्ही वापरल्या जातात.

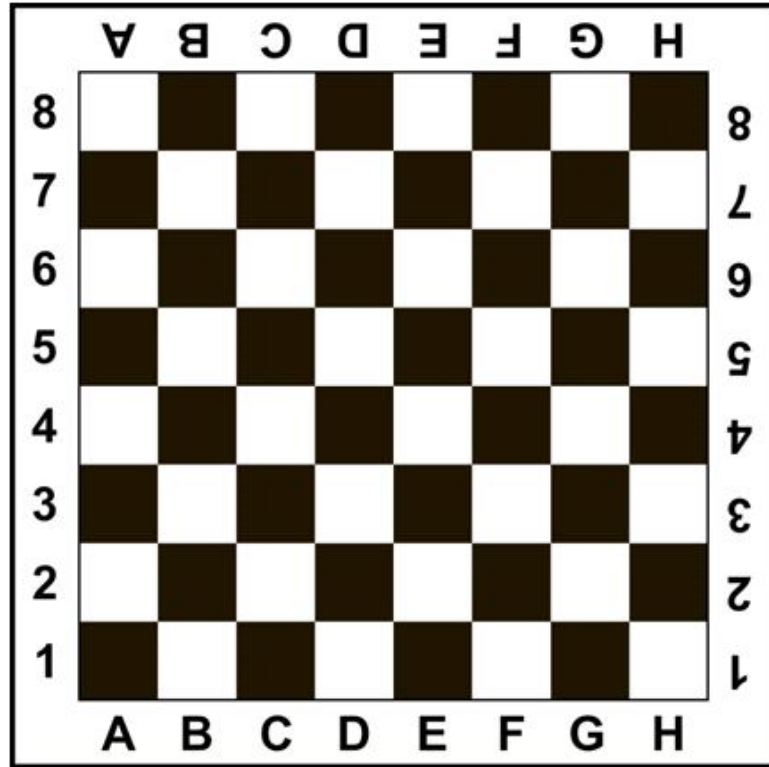
स्पर्धेच्या स्तरावर अवलंबून, विशिष्ट स्कोअरिंग पद्धती वापरल्या जातात.

सम-संख्येच्या क्रमाने गुण दिले जातात.

बुद्धिबळ

खेळाडूंची संख्या : यात १६ काळ्या आणि १६ पांढऱ्या सोंगट्या असतात. हा खेळ दोन खेळाडूंत खेळला जातो.

८ प्यादे, २ हत्ती, २ उंट, २ घोडे, १ राजा आणि १ वजीर अशा विविध प्रकारच्या सोंगट्या असतात.

नियम

बुद्धिबळ एका ८ स्तंभ आणि ८ ओळींच्या चौरसाकृती पटावर खेळला जातो. स्तंभांना इंग्लिश र पासून ह पर्यंत तर पंक्तींना १ ते ८ अशी नावे असतात. ६४ चौरसांचे रंग काळे-पांढरे असतात. सोंगट्या एकसारख्या काळ्या आणि पांढऱ्या अशा दोन संचात विभागलेल्या असतात. प्रत्येक संचात १६ मोहरे असतात. १ राजा (king), १ राणी (Queen), २ उंट (Bishop), २ घोडे (knight), २ हत्ती (Rook) आणि ८ प्यादी (Pawns).

खेळाडू काळा किंवा पांढरा संच नाणेफेक करून निवडतात किंवा स्पर्धेच्या नियमानुसार कुणी कुठला संच घेऊन खेळायचे ते ठरते. प्रत्येक खेळाडूच्या उजव्या हाताच्या कोपऱ्यात पांढरा चौरस येईल अशा पद्धतीने पट मांडला जातो. काळ्या संचातील राणी काळ्या घरात तर पांढरी राणी पांढऱ्या घरात असतो.

पांढऱ्या सोंगट्यांनी खेळणारा पहिली चाल करतो. नंतर प्रत्येक खेळाडू स्वतःचे मोहरे वापरून एकानंतर एक चाली करतात. मोहरे रिकाम्या घरात किंवा प्रतिस्पर्ध्याच्या मोहऱ्याला मारून त्याच्या घरात ठेवता येतात. मेलेला मोहरा पटाबाहेर काढला जातो.

जर राजाला विरोधी मोहरा एका खेळीत मारू शकत असेल तर राजाला शह मिळाला असे म्हटले जाते. खेळाडू स्वतःच्या राजास शह बसेल अशी कोणतीही चाल प्रतिस्पर्धी खेळाडूला शक्यतो करू देत नाही. इतके करून जर एखाद्या खेळाडूच्या राजाला शह मिळालाच तर त्या खेळाडूला एका खेळीत शहातून बाहेर काढणारी चाल करावी लागते. जर अशी चाल खेळता येत नसेल तर त्या खेळाडूची हार झाली असे मानले जाते. प्रत्येक खेळाडू दुसऱ्याच्या राजावर मात करून त्याला हरवण्यासाठी चिकाटीने खेळतो. जो पहिल्यांदा यशस्वी होतो तो जिंकला.

बुद्धिबळाचा प्रत्येक मोहरा विशिष्ट पद्धतीने चाली करतो.

राजा उभ्या, आडव्या आणि तिरप्या दिशेने एक घर जाऊ शकतो. प्रत्येक डावात राजा फक्त एकदाच एक विशेष चाल किल्लेकोट करू शकतो. किल्लेकोटामध्ये राजा दोन घरे हत्तीच्या दिशेने जातो आणि हत्ती राजाला लागून राजाच्या पलीकडे सरकतो. जर

१. राजा किंवा किल्लेकोटात सहभागी असलेला हत्ती यापूर्वी या डावात कधीच हललेला नसेल,
२. राजा आणि हत्तीमध्ये कुठलाही मोहरा नसेल,
३. राजा शहाच्या धाकाखाली नसेल, किल्लेकोट करताना राजा ज्या घरांतून सरकतो त्यावर विरोधी मोहऱ्यांचा रोख नसेल आणि किल्लेकोट झाल्यानंतर राजा शहाच्या धाकाखाली येणार नसेल, तरच किल्लेकोट करता येतो.

किल्लेकोट झाल्यावर राजाला शह देणे अवघड होते.

हत्ती आडव्या किंवा उभ्या दिशेने कितीही रिकामी घरे जाऊ शकतो.

उंट तिरप्या दिशेने कितीही रिकामी घरे जाऊ शकतो. तिरपी घरे एकाच रंगाची असल्याने

मूळ पांढऱ्या घरातला उंट पांढऱ्या व दुसरा नेहमी काळ्या घरातूनच हिंडतो. प्रत्येक खेळाडूच्या दोन उंटांपैकी एक पांढऱ्या तर दुसरा काळ्या घरात असतो.

राणी आडव्या, उभ्या किंवा तिरप्या दिशेने कितीही रिकामी घरे जाऊ शकते.

घोडा रिकाम्या किंवा भरलेल्या घरांवरून उड्या मारू शकतो. तो दोन घरे आडव्या दिशेने आणि एक घर उभ्या दिशेने किंवा दोन घरे उभ्या दिशेने आणि एक घर आडव्या दिशेने जातो. याला अडीच घरांची चाल असेही म्हटले जाते. प्रत्येक चालीनंतर घोड्याच्या घराचा रंग बदलतो.

प्याद्यांच्या चाली सर्वात गुंतागुंतीच्या आहेत:

प्यादे एक घर पुढे रिकाम्या घरात सरकू शकते. जर प्याद्याची पहिलीच चाल असेल तर ते दोन रिकाम्या घरातून जाऊ शकते. प्यादे मागे जाऊ शकत नाही.

जर प्याद्याने पहिली दोन घरांची चाल केली आणि त्याच्या शेजारील घरात जर विरोधी प्यादे असेल तर विरोधी प्यादे एन पासंट वापरून पहिले प्यादे मारू शकते. ही चाल जणू पहिले प्यादे एकच घर चालले असे मानून होते. हे फक्त दोन घरांच्या चालीनंतरच्या पहिल्या चालीवरच शक्य आहे.

प्यादे फक्त विरोधी मोहरा मारण्यासाठीच एक घर तिरपी चाल करते. अन्यथा ते सरळ पुढे रिकाम्या घरात जाते. तिरपे घर रिकामे असले तरी तेथे जाऊ शकत नाही.

जर प्यादे सरकत शेवटाच्या पंक्तीत पोचले तर त्याला बढती मिळून खेळाडूच्या इच्छेनुसार ते राणी, हत्ती, उंट किंवा घोडा बनू शकते. साधारणपणे खेळाडू राणी करणे पसंत करतात.

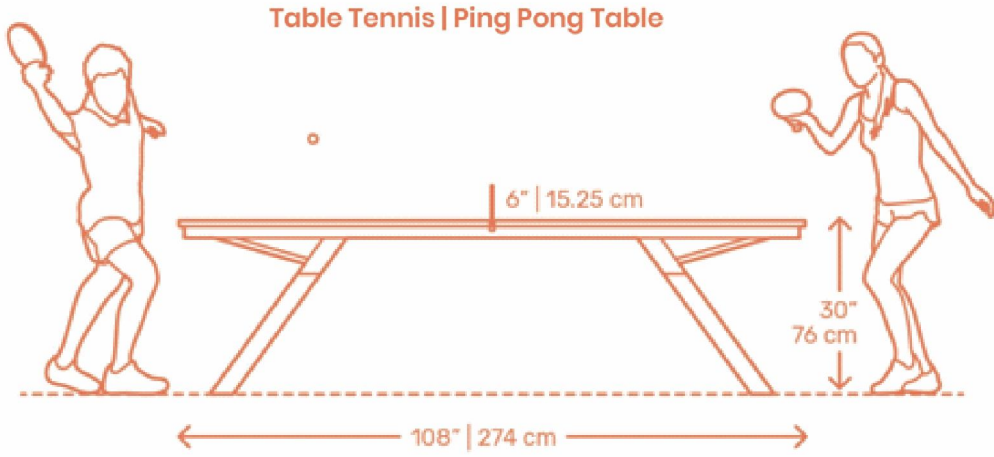
घोडा सोडून कोणताही मोहरा दुसऱ्याला ओलांडून पलीकडे उडी मारू शकत नाही. स्वतःच्या मोहऱ्यांना मारता येत नाही. फक्त विरोधी मोहऱ्यांनाच मारता येते. ज्यावेळी एखादा मोहरा मारला जातो त्यावेळी मारेकरी मोहरा त्याची जागा घेतो..

टेबल टेनिस

खेळाडूंची संख्या : हा खेळ दोन व चार खेळाडूत खेळला जातो.

कोर्टची लांबी -

रुंदी १८मी. X ९मी. असते. तर टेबलची लांबी-रुंदी २.७४ मी. X १.५२५मी. असते. टेबलची उंची जमिनीपासून ७६ सेमी. असते. टेबलच्या मधोमध असलेले १५.२५ सेमी. उंचीचे जाळे टेबलची दोन भागात विभागणी करते.

नियम:

एकेरी पद्धतीत सर्विस करताना चेंडू जाळ्याच्या अलिकडे आणि पलिकडेही अश्या पद्धतीने मारला जातो जेणेकरून तो प्रतिस्पर्ध्याला परतवता येणार नाही.

सर्विसनंतर केवळ प्रतिस्पर्ध्याच्याच टेबलवर चेंडूचा टप्पा पडेल अश्या पद्धतीने खेळावे लागते.

दुहेरी पद्धतीत सर्विस करताना चेंडू समोरील प्रतिस्पर्ध्याकडे न मारता समोरील डावीकडील प्रतिस्पर्ध्याकडे (म्हणजे तिरकी सर्विस) मारला जातो.

टेनिसप्रमाणे इथे जोडीदाराला कोणताही चेंडू परतवण्याची मुभा नसते. सर्विस केल्यानंतर आपल्या जोडीदाराला प्रतिस्पर्ध्याचा चेंडू टोलवण्यासाठी जागा करून द्यावी लागते. म्हणजेच एकच खेळाडू लागोपाठ चेंडू परवू शकत नाही, तर प्रत्येकाने आलटून पालटून चेंडू परतवायचे असतात. (In Doubles matches, players take turns to hit the ball, with one hit each

before alternating.) अश्या या थोड्याश्या किचकट नियमामुळेच टेबल टेनिसचे दुहेरीचे सामने बघायला आणि खेळायला फार मजा येते.

एकेरी आणि दुहेरी दोन्ही मॅच बादफेरीच्या असतात.

एका Team मध्ये ३ खेळाडू असतात. प्रत्येक खेळाडूला ४ एकेरी मॅचेस आणि १ दुहेरी मॅच खेळावी लागते. इर्शीष ऋर्शीष मध्ये तीन मॅच जिंकणारी ढशरा विजयी घोषित केली जाते.

चार खेळाडू किंवा संघ उपांत्य फेरीचे सामने खेळतात. त्यातून दोन अंतिम फेरीत जातात. अंतिम विजेत्याला सुवर्ण पदक मिळते. उपविजेत्याला रजत पदक मिळते. उपांत्य फेरीत हरलेले दोन खेळाडू / संघ एकमेकांशी सामना खेळतात आणि त्यातल्या विजेत्याला कांस्य पदक मिळते.

आपण मारलेल्या चुकीच्या फटक्यांमुळे जाणारे गुण : १. सर्विसचा पहिला टप्पा आपल्या व दुसरा टप्पा प्रतिस्पर्ध्याच्या कोर्टात मारला नाही तर. २. बॉल जाळ्यात अडकला तर. २. बॉल टेबलच्या बाहेर पडला तर.

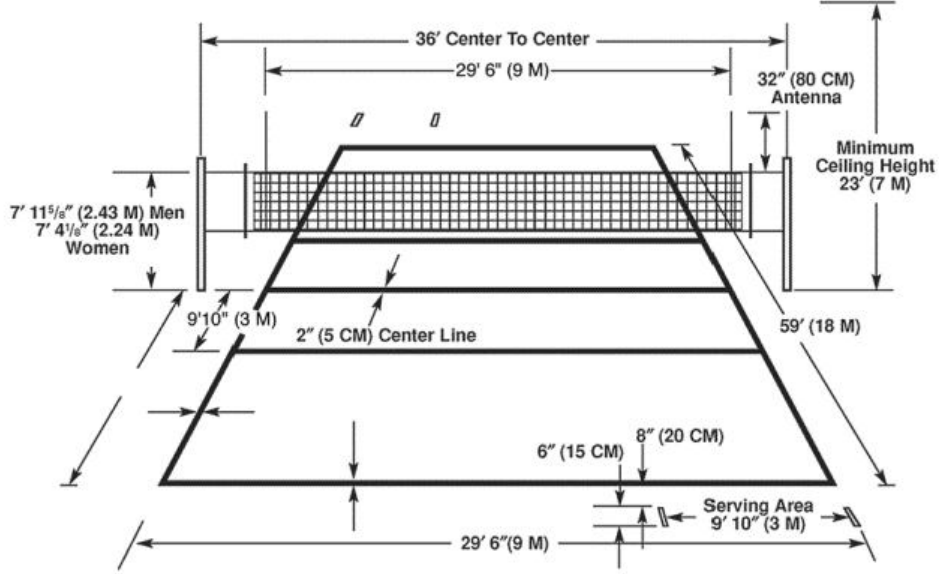
पॉईंट मोजण्याची पद्धत १. एकेरी मॅचमधील गेम प्रत्येकी ११ पॉईंटचा (जिंकण्यासाठी दोन गुणांचा फरक आवश्यक) असतो. मॅचचा निकाल इर्शीष ऋर्शीषप गेम वर लागतो.

एकेरीच्या सामन्यात प्रत्येक दोन गुणांनंतर सर्विस बदलते. तसेच जर गेम मध्ये १०-१०ची बरोबरी झाली, तर प्रत्येक गुण घेतल्यानंतर सर्विस बदलते. दुहेरीच्या सामन्यात जर बरोबरी झाली, तर प्रत्येक गुणांनंतर प्रत्येक खेळाडूला सर्विस कारावी लागते.

व्हॉलीबॉल

खेळाडूंची संख्या : संघ संख्या १२ व प्रत्यक्षात मैदानात ६ खेळाडू खेळतात.

कोर्ट साईज : ९ मीटर x १८ मीटर.

हॉलीबॉलचे नियम

खेळाच्या दरम्यान, व्हॉलीबॉल च्या प्रत्येक संघात एकूण ६-६ खेळाडू असणार, आणि एका बाजूने जास्तीत जास्त ३ हिट्स असतील.

जर चेंडू रेषेला स्पर्श करत असेल, तर तो चेंडू योग्य मानला जातो.

खेळाडू चेंडूला दोनदा स्पर्श करू शकत नाही (ब्लॉक हिट म्हणून गणला जाऊ शकत नाही) परंतु सर्व्हिस दरम्यान बॉल नेटद्वारे खेळला जाऊ शकतो.

कोणत्याही खेळाडूच्या शरीराच्या कोणत्याही भागाला चेंडूने स्पर्श करण्याची परवानगी आहे.

खेळाच्या दरम्यान चेंडू हातात धरला किंवा खेळाडूने चेंडू टाकला तर तो फाऊल मानला जातो.

जेव्हा एखादा खेळाडू रेषेपासून १० फूट अंतरावर असतो तेव्हा तो चेंडू पास करू शकत नाही.

चेंडू पास केल्यानंतर, आघाडीचे खेळाडू त्यांची स्थिती बदलू शकतात. सामने संचांचे बनलेले असतात, संच स्पर्धेच्या स्तरावर अवलंबून असतात.

सामन्यांचे ३ संच, ज्यामध्ये २ संच २५ गुणांचे आहेत आणि ३ प्रत्येकी १५ गुणांचे आहेत. प्रत्येक संचामध्ये शेवटच्या खेळाडूंना सामनाजिकण्यासाठी सलग २ गुण घ्यावे लागतात. २ संच जिंकणारा संघ विजेता ठरेल.

जर सामना ५ संचांचा असेल तर ४ संच २५ गुणांचे असतील आणि उर्वरित १५ गुणांचे असतील.

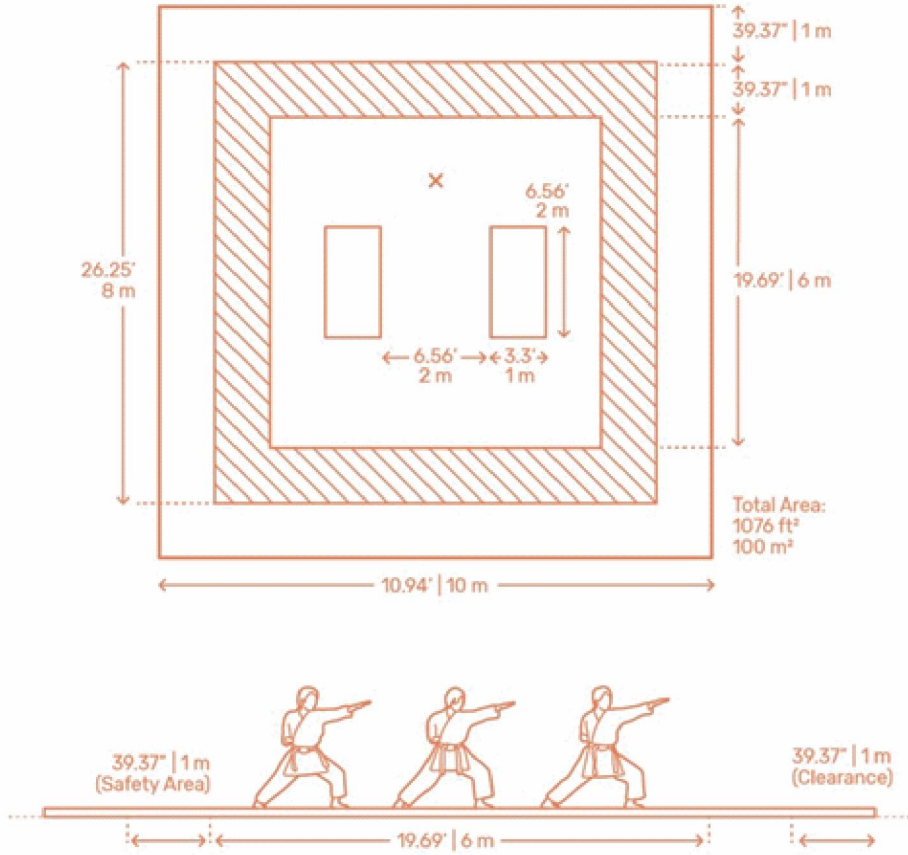
एका संघाला अखेरीस सलग २ गुण मिळवावे लागतात, तरच तो विजयी मानला जातो.

३ संच जिंकणारा संघ विजेता ठरेल.

कराटे

मैदान : कराटेचे सामने ८ मी ८ मी च्या मॅट केलेल्या चौरसावर होतात आणि सर्वबाजूंनी अतिरिक्त १ मी ने अंतर असते ज्याला सुरक्षा क्षेत्र म्हणतात.

Dimensions.com | Karate Competition Area

कराटे खेळाचे नियम खालीलप्रमाणे आहेत-

दोन्ही खेळाडूंनी त्यांच्या प्रतिस्पर्ध्यावर स्कोअरिंग तंत्र म्हणजेचपंच, किक आणि थ्रो वापरावे. हे युको, वाझा-अरी आणि इप्पोन असे वर्गीकृतकेले आहेत आणि अनुक्रमे एक, दोन आणि तीन गुण आहेत.

जर एखाद्या स्पर्धकाने सामान्यादरम्यान आठ गुणांची स्पष्ट आघाडीप्रस्थापित केली, तर रेफ्री चढाओढ थांबवतात आणि त्यांना विजेता घोषितकरतात.

जर एखाद्या स्पर्धकाने लढतीदरम्यान आठ गुणांची स्पष्ट आघाडी प्रस्थापित केली नाही, तर ज्या लढाऊ खेळाडूला सर्वाधिक गुण मिळाले त्याला विजेता घोषित केले जाते.

गुण समान असल्यास, लढतीचा विजेता कोण आहे हे रेफ्री आणि न्यायाधीश ठरवतील.

जर एखादा स्पर्धक खाली खेचला गेला आणि पुढे लढण्याच्या स्थितीत नसेल किंवा एखादा स्पर्धक अपात्र ठरला असेल तर लढत लवकर संपू शकते.

गुणांचे मूल्यमापन हे खेळाडूंची गती, कौशल्य आणि डावांवर अवलंबून असते.

कराटे काटा नियम आणि स्कोअरिंग पद्धत

कराटेचे उद्दिष्ट समान मूलभूत स्वरूपाची प्रगती करणे आहे, तर काटा जुने तंत्र आणि शैली जतन आणि प्रसारित करण्यासाठी केले जाते. याव्यतिरिक्त, स्पर्धात्मक खेळांमध्ये त्याचे स्थान आहे.

स्पर्धेदरम्यान, स्पर्धक पांढरे कराटेगी (एक कराटेकाचा गणवेश) परिधान करून उभे राहतात, ८८ मीटर नॉन-स्लिपमॅटवर कराटे काटा सादर करतात.

तीन व्यक्तींचा संघ किंवा एकच प्रतिस्पर्धी काटा सामान्यात भाग घेऊ शकतो. तर निर्मूलनाच्या टप्प्यासाठी गटांची संख्या खेळाडूंच्या संख्येवर अवलंबून असते.

मानक कराटे काटा स्पर्धामधील सहभागी जोडीने कामगिरी करतात आणि त्यांना निळे किंवा लालपट्टे दिले जातात. प्रत्येक स्पर्धकाच्या काटा मूळच्या अंमलबजावणीनंतर, पाच न्यायाधीश विजेते निश्चित करण्यासाठी ध्वज प्रणाली (निळा किंवा लाल ध्वज) वापरतात.

स्पर्धकांना एकाच फेरीत कोणत्याही काटा मूळची पुनरावृत्ती करण्याची परवानगी नाही, अगदी टायब्रेकर फेरीतही नाही.

जागतिक कराटे फेडरेशन (थघक्र) ने आपल्या नियमांमध्ये असे नमूद केले आहे की काटा हीनृत्य किंवा नाट्यकृती नाही. परंपरेची मूल्ये आणि मानके काटेकोरपणे पाळली पाहिजेत.

ते लढाई दरम्यान त्याच्या मूळ आकारात असणे आवश्यक आहे, आणि त्याचे तंत्र फोकस, सामर्थ्य आणि संभाव्य प्रभाव दर्शविते. ते खरोखर सामर्थ्य, सामर्थ्य आणि वेग प्रदर्शित करते. त्यात एकाच वेळी कृपा, ताल आणि संतुलन असणे आवश्यक आहे.

सहभागींचे मूल्यमापन त्यांच्या तांत्रिककामगिरी (७०%) आणि ऍथलेटिक कामगिरी (३०%) वर केले जाते. विजेते हे उमेदवार आहेत ज्यांच्या बाजूला सर्वाधिक झेंडे आहेत.

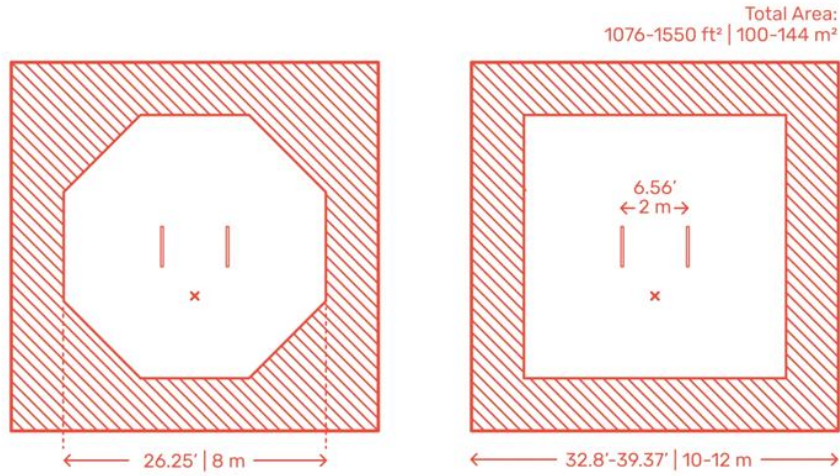
काटामध्ये अनेकभिन्नता असली तरी, केवळ १०२ काटा तंत्रांना जागतिक कराटे फेडरेशनने मान्यता दिली आहे आणि ती फक्त WKF-मंजूर स्पर्धांमध्ये वापरली जाते.

पालचौधरी म्हणाले, क्षमता, अचूकता, समज आणि ज्ञान या मूलभूत वैशिष्ट्यांचा उपयोग सहभागींच्या पद्धतींमध्ये काटाची योग्य वृत्ती निश्चित करण्यासाठी केला जातो. जेव्हा एखादा खेळाडू योग्य वृत्तीने खेळाच्या मैदानात प्रवेश करतो तेव्हा त्याचा आत्मा, डोळे, मुद्रा आणि मनाची स्थिती खूप महत्वाची आहे.

तायक्कांदो

मैदान :

स्पर्धेचे क्षेत्र 8m x 8m चौरस आणि 2m ते 4m चे सुरक्षा क्षेत्र आहे. स्पर्धा क्षेत्राचा एकूण आकार ज्यामध्ये स्पर्धा क्षेत्र आणि सुरक्षा क्षेत्र समाविष्ट आहे 10m x 10m ते कमाल 12m x 12m.

स्कोअरिंग

प्रतिस्पर्ध्याच्या धडावर मूलभूत हल्ल्यासाठी एक गुण

प्रतिस्पर्ध्याच्या धडावर फिरकीघेऊन लाथ मारण्यासाठी दोन गुण

डोक्याला किक मारण्यासाठी तीन गुण

तायक्कांदोचे नियम

तायक्कांदोचे सामने समान लिंगाच्या आणि समान वर्गीकृत वजन श्रेणीतील स्पर्धकांनी लढवले पाहिजेत.

स्पर्धेचे क्षेत्र ८ मीटर चौरस मोजणारी चटई आहे.

तायक्कांदोचे सामने ३ x २ मिनिटांच्या फेऱ्यांमध्ये लढवले जातात आणि १ मिनिटाच्या फेऱ्यांमध्ये विश्रांती घेतली जाते.

प्रत्येक सेनानी त्यांच्या प्रतिस्पर्ध्याला नॉकआउट करण्याचा किंवा त्यांच्या

प्रतिस्पर्धाच्या धड किंवा डोक्यावर लँडिंग प्रहार करून गुण मिळवण्याचा प्रयत्न करतो. धड आणि डोके या दोघांनाही लाथ मारण्याची परवानगी आहे, तर ठोसे मारण्याची परवानगी फक्त शरीरावर आहे. कंबरेच्या खाली लाथ मारण्याची परवानगी नाही.

जर एखाद्या लढवय्याला आणि त्यांच्या प्रशिक्षकाला वाटत असेल की एखादा मुद्दा चुकला आहे किंवा चूक झाली आहे, तर ते निषेध करू शकतात. व्हिडिओ रिप्ले नंतर न्यायाधीशांद्वारे पाहिला जातो आणि निर्णय घेतला जातो.

फायटर पेनल्टीच्या मार्गाने गुण गमावू शकतात. हे अशा क्रियांद्वारे खर्च केले जाऊ शकते जसे की:

चेहऱ्यावर ठोसा मारणे

गुडघावर हल्ला

कमरेच्या खाली हल्ला

दोन्ही पायांनी रिंगमधून बाहेर पडणे

आपल्या प्रतिस्पर्ध्याकडे पाठ फिरवणे

आपल्या प्रतिस्पर्ध्याला ढकलणे, पकडणे किंवा ओढणे

जो लढाऊ खेळाडू त्यांच्या प्रतिस्पर्ध्याला नॉकआउट करतो किंवा तीन फेऱ्यांच्या शेवटी ज्यांच्याकडे जास्त गुण आहेत तो सामना जिंकतो.

सामना अनिर्णित राहिल्यास, गोल्डन पॉइंट राऊंड लढला जातो, ज्यामध्ये जो लढाऊ खेळाडू प्रथम स्कोअरिंग पॉइंट मिळवतो त्याला विजेता घोषित केले जाते.

અથેલેટિક્સ

अथलेटिक्स खेळामधील स्पर्धा

ધાવણે (Running)

यामध्ये दिलेल्या वेळेत दिलेले अंतर जो स्पर्धक सर्वात आधी पूर्ण करेल तो विजयी ठरतो किंवा शर्यतीत भाग घेणाऱ्या एकूण स्पर्धकांपैकी जो अगोदर दिलेले अंतर पूर्ण करेल तो विजय ठरतो.

यामध्ये अनुक्रमे १०० मी., २०० मी., ४०० मी., ८०० मी., १५०० मी., ३००० मी., ५००० मी. या स्पर्धा खेळवल्या जातात.

गोळा किंवा भाला फेक (Throwing)

या खेळामध्ये जो खेळाडू सर्वात दूर गोळा किंवा भाला फेकेल तो विजयी ठरतो.

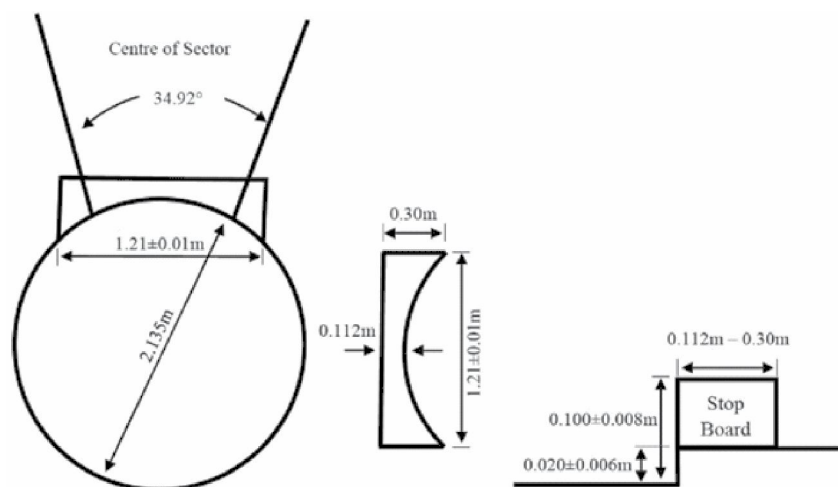
यामध्ये अनुक्रमे गोळा फेक, थाळी फेक, भाला फेक या स्पर्धा खेळवल्या जातात.

उडी (Jumping) : यामध्ये जो खेळाडू सर्वात लांब किंवा सर्वात उंच उडी मारतो तो विजयी ठरतो.

યામધ્યે અનુક્રમે ંચ ંડી, લાંબ ંડી યા સ્પર્ધા ઁલ્લવલ્યા ંાતાત.

गोळाफेक

मैदान : व्यास - २.१३५ मी. , सेक्टर - ३४.९२

नियम

खेळाडूचे नावपुकारल्यावर, धावपटू आत प्रवेश करण्यासाठी फेकण्याच्या वर्तुळाचा कोणताहीभाग निवडू शकतो. फेकण्याच्या हालचाली सुरू करण्यासाठी त्यांच्याकडे तीससेकंद आहेत; अन्यथा ते सध्याच्या फेरीसाठी जप्ती म्हणून गणले जाते.

खेळाडू हातमोजे घालू शकत नाही ; आयएएफचे नियम वैयक्तिक बोटांना टॅप करण्याची परवानगी देतात .

क्रीडापटूने शॉटला मानेच्या जवळ विश्रांती दिली पाहिजे आणि संपूर्ण हालचालीत तो मानेला घट्ट ठेवला पाहिजे.

शॉट फक्त एका हाताचा वापर करून , खांद्याच्या उंचीच्या वर सोडणे आवश्यक आहे .

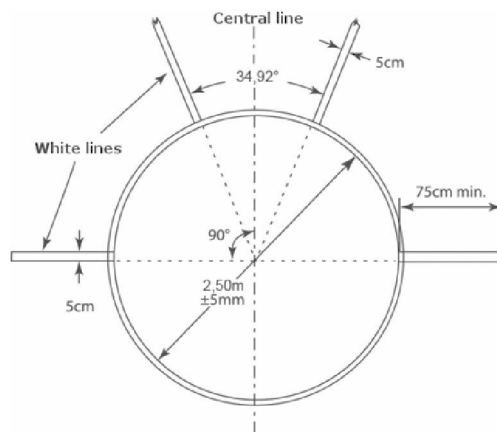
क्रीडापटूवर्तुळाच्या किंवा पायाच्या बोटाच्या आतील पृष्ठभागाला स्पर्श करू शकतो, परंतु वर्तुळाच्या वर किंवा बाहेरील किंवा पायाच्या बोटाला किंवावर्तुळाच्या पलीकडे असलेल्या जमिनीला स्पर्श करू नये. तथापि, हात हवेत वर्तुळाच्या रेषांवर पसरू शकतात.

शॉट फेकण्याच्या क्षेत्राच्याकायदेशीर क्षेत्रात (३४.९२) उतरला पाहिजे. लक्षात घ्या की २००४ मध्येझालेल्या नवीनतम पुनरावृत्तीसह (४० पासून) सुरक्षा सुधारण्यासाठीवर्षामध्ये अनेक वेळा क्षेत्र कमी केले गेले आहे.

खेळाडूने फेकण्याचे वर्तुळ मागील अर्ध्या भागातून सोडले पाहिजे.

थाळी फेक

मैदान : व्यास - २.५० मी. , सेक्टर - ३४.९२

डिस्कस थ्रो चे नियम:-

डिस्कस ला मेटॅलिक रिमसह वर्तुळाकार किनार असणे गरजेचे आहे.

डिस्कस ची आतील रचना हि घन किंवा पोकळ असू शकते.

काठाचा क्रॉस सेक्शन वर्तुळाकार रीतीने बनलेला असावा आणि त्याची त्रिज्या जास्तीत जास्त ६ मिमी असावी.

जर खेळाडूने डिस्कस उतरण्यापूर्वी फेकण्याचे वर्तुळ सोडले तर ते फाऊल मानले जाते.

जर डिस्क लँडिंग एरियाच्या बाहेर पडली तर ती फाऊल मानली जाते.

टाय झाल्यास, पुढील सर्वोत्कृष्ट प्रयत्न (अंतर) असलेल्या खेळाडूला विजेता घोषित केले जाईल.

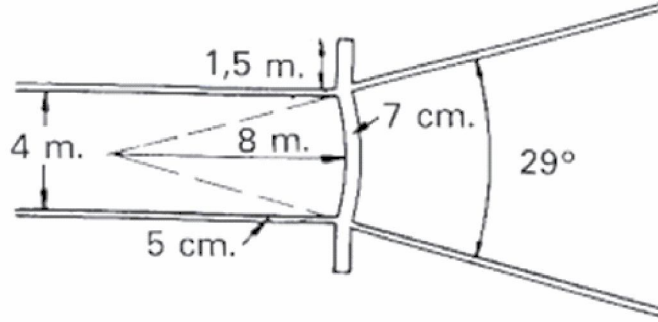
डिस्कसच्या सर्व बाजू अनियमिततेपासून मुक्त आणि गुळगुळीत असाव्यात.

डिस्कस फक्त खेळाडूनी फेकली जाऊ शकते जेव्हा ते वर्तुळाच्या आत उभे राहते.

सर्वात जास्त अंतर असणाऱ्या खेळाडूला विजेता घोषित केले जाते.

भाला फेक

मैदान :

भालाफेक खेळाचे नियम :

- १) पुरुषांसाठी भाल्याची लांबी किमान २६० सेमी म्हणजे १०२.४ इंच असून त्याचे वजन ८०० ग्राम असणे आवश्यक आहे. तसेच महिलांसाठी भाल्याची लांबी किमान २२० सेंटीमीटर म्हणजे ८६.६ इंच असून त्याचे वजन ६०० ग्राम असणे आवश्यक आहे.
- २) भाला फेकताना ते खांद्यावरून फेकले जाते.

- ३) भाल्याची लांबी २.५ मीटर असते.
- ४) भाला फेकण्यापूर्वी खेळाडू ला भाल्याच्या दिशेने पाठ फिरवता येत नाही
- ५) भालाफेक करताना खेळाडूच्या शरीराचा कोणताही भाग मैदानावर असलेल्या रेषेला स्पर्श करत असेल तर ते खेळाचे उल्लंघन मानले जाते.
- ६) या खेळातील सर्वोत्तम फेक म्हणजे जा मध्ये भाल्याचा टोक जमिनीवर उभा राहतो तोच गृहीत धरल्या जातो.
- ७) भालाफेक करताना खेळाडूला भाला फेकण्याच्या तीन संधी दिल्या जातात जो खेळाडू सर्वात लांब भाला फेकतो तो जिंकतो.
- ८) भाला फेकताना भाल्याचा टोक किंवा भाला तुटला तर तो प्रयत्न अयशस्वी मानला जातो.

लांब उडी

खेळाचे नियम :

- १) उडी मारताना टेक्-ऑफ (ढरंजशेष) एकाच पायावर घेतला पाहिजे.
- २) धावण्याच्या मार्गाची लांबी ४५ मीटरपेक्षा कमी नसावी. आखलेल्या धाव मार्गाची रुंदी १.२२ मी. असावी.
- ३) खड्ड्याची लांबी ९ मीटर व रुंदी २.७५ मीटर ते ३ मीटर असावी.
- ४) लांब उडीसाठी खड्डा व दबाव फळी (Take-off Line) यांच्यामध्ये १मीटरपेक्षा कमी अंतर नसावे.
तिहेरी उडीसाठी दबाव फळी व खड्डा यांमध्ये किमान १३ मीटर अंतर असावे. महिलांसाठी हे अंतर ११ मी. असावे.
- ५) दबाव फळी पुढील मापाची असावी -
लांबी - १.२१ मीटर ते १.२२ मीटर
रुंदी - १९.८ सें.मी. ते २०.२ सें.मी.
जाडी - १० सें.मी..
- ६) प्राथमिक फेरीत स्पर्धकाला तीन उड्या मारता येतील.

- ७) स्पर्धेत एकूण आठ किंवा त्यापेक्षा कमी स्पर्धक असतील तरप्रत्येकाला सहा उड्या मारण्याची संधी द्यावी. (प्राथमिक फेरी ३ उड्याअंतिम फेरी ३ उड्या)
- ८) क्रमांक ठरविताना प्राथमिक व अंतिम फेरीतील उड्यांचा विचार करावा

उंच उडी

नियम

मुख्य न्यायाधीश कोणत्याही स्पर्धेपूर्वी क्रॉस बारची उंची घोषित करतात. त्यामुळे खेळाडू निर्धारित उंचीवरून सुरुवात करणे किंवा उत्तीर्ण होणे आणि उच्च पट्टीने सुरुवात करणे निवडू शकतो. ऍथलीट मुख्य न्यायाधीश योग्य वाटेल अशा कोणत्याही उंचीवर सुरुवात करू शकतो.

उंच उडीसाठी जागतिक ऍथलेटिक्सच्या नियमांनुसार, जंपर्सनी त्यांची उडी एकापायाने सुरू केली पाहिजे. जर जम्परने उंची स्थापित करणारा बार साफ केला तर उडी अयशस्वी मानली जाते. जर खेळाडूने क्रॉसबारला स्पर्श केला परंतु बारखाली पडू दिला नाही तर ती यशस्वी झेप म्हणून गणली जाते. एक फेरी क्रॉसबार २सेमी पेक्षा जास्त उचलू शकत नाही.

सलग तीन अयशस्वी प्रयत्नांनंतर तुम्ही कोणत्याही स्पर्धेतून बाहेर पडता. याउलट, अंतिम फेरीत सर्वाधिक उंची क्लिअर करणारा खेळाडू जिंकतो.

जर दोन खेळाडूंमध्ये बरोबरी झाली, तर ज्याने त्या उंचीचा कमीत कमी वेळा अयशस्वी प्रयत्न केला असेल त्याला विजेत्याचा मुकुट देण्यात येईल; जर दोन खेळाडूंनी सारख्याच वेळा प्रयत्न केले असतील, तर ज्याने संपूर्ण स्पर्धेत कमी वेळा अयशस्वी प्रयत्न केला असेल त्याला विजेत्याचा मुकुट देण्यात येईल. सार्वजनिक केले जाईल.

दोन खेळाडूंमध्ये प्रथम स्थानासाठी बरोबरी झाल्यास, एक जंप-ऑफ आयोजित केला जातो ज्यामध्ये दोन्ही स्पर्धकांनी पूर्वनिर्धारित उंचीवर उडी मारली पाहिजे. विजेता तोच मानला जातो जो विजय मिळवतो.

पांढऱ्या आणि लालरंगात दोन ध्वज धारण करणारा मुख्य पंच हा खेळ खेळला जात असताना त्याची देखरेख करतो. यशस्वी उडी पांढऱ्या ध्वजाने दर्शविली जाते, तर अयशस्वी किंवा अयोग्य उडी लाल ध्वजाद्वारे दर्शविली जाते.

जलतरण

पोहण्याच्या पद्धती :

सरपट पद्धत
पाठीवरील पद्धत
फुलपाखरी पद्धत
ब्रेस्टस्ट्रोकपद्धत

पोहण्याच्या स्पर्धा :

पोहण्याच्या आंतरराष्ट्रीय स्पर्धा 'त्रिजवशीरींळेप खपींशीपरींळेपरश्रश वश छींरींळेप - रींशीं' ('फीना') या संघटनेच्या वतीने व तिच्या नियमांनुसार होतात. आंतरराष्ट्रीय स्पर्धात ५० मी. द २१ मी. चा तलाव वापरला जातो. एका स्पर्धकाला पोहण्यासाठी २५० मी. रुंदीची जागा मिळते. पोहण्याच्या स्पर्धांतील अधिकारी वर्ग पुढीलप्रमाणे असतो :

(१) पंच (रेफरी) - नियंत्रक, (२) प्रारंभक (स्टार्टर)-स्पर्धा सुरू होण्यापर्यंतचा नियंत्रक, (३) स्पर्धेची सुरुवात आणि शेवट यांचे नियंत्रण करणारे दोन अधिकारी (प्लेसिंग जजेस), (४) स्पर्धक विशिष्ट पद्धतीनेच पोहतो आहे किंवा नाही, हे पाहणारे दोन नियंत्रक (स्ट्रोक जजेस)- स्पर्धकाला स्पर्धेतून बाद करण्याचाही त्यांना अधिकार असतो, (५) स्पर्धक ५० मी. अंतर तोडल्यावर नियमाप्रमाणे वळतो की नाही, हे पाहणारे दोन नियंत्रक (टर्निंग जजेस), (६) वेळाधिकारी (टाइमकीपर) आणि (७) स्पर्धेच्या निकालाची नोंद ठेवणारा नोंदलेखक (रेकॉर्डर).

ऑलिंपिक व इतर तत्सम दर्जाच्या सामन्यांत खालील स्पर्धा होतात :

- (१) १००, २००, ४०० आणि १,५०० मी. मुक्त शैलीच्या पुरुषांच्या स्पर्धा आणि १००, २००, ४०० व ८०० मी. स्त्रियांच्या स्पर्धा.
- (२) ४ द १०० मी. व ४ द २०० मी. मुक्त शैलीच्या सांघिक (रिले) शर्यती.
- (३) २०० मी. व ४०० मी. स्त्रीपुरुषांच्या वैयक्तिक मिश्र (मेडले) स्पर्धा आणि ४ द १०० मी. व ४ द १०० मी. मिश्र (मेडले) स्त्रियांच्या शर्यती.

या मिश्र स्पर्धात स्पर्धकाला पोहण्याच्या चारही अधिकृत पद्धती विशिष्ट क्रमाने उपयोगात आणव्या लागतात.

- (४) १०० वा २०० मी. पाठीवरील पद्धतीच्या स्पर्धा.

- (५) १०० व २०० मी. गोल हात पद्धतीच्या स्पर्धा.
- (६) १०० व २०० मी. फुलपाखरी पद्धतीच्या स्पर्धा.
- (७) सळफळीवरील (स्प्रिंगबोर्ड) आणि उंच फलकावरील (प्लॅटफॉर्म) उड्यांच्या स्पर्धा.

ELIGIBILITY PROFORMA FOR INTER - COLLEGIATE GAMES

Name of the Tournament _____ Name of Host College _____ Men/Women Name of the Participating College _____
Name of Manager _____ Contact No. _____

YEAR -

S. No	Name of Sports person	Father's Name	Mother's Name	Date of Birth	College in which studying	Date & Year of Passing Qualifying Examination for First Admission to a College/University		Present Class	Name of the Present Course	Duration of Course	Date & Year of First Admission to		Number of years of previous participation while pursuing	*Aadhar No. (Mandatory)
						Name of Exam	Date & Year				Univ.	Present Course		
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														

Certified that the above particulars are correct and true as per records of the University/College.

MIGRATION CASES:

Certified that the above particulars are correct and true as per records of the University/College.

Date _____ Seal of the College _____ Signature of the Gymkhana Chairman Signature of the AD/Principal

ADDITIONAL INFORMATION TO BE SUBMITTED FOR CHANGING COURSE/FACULTY

S.No.	Name of the player	Father's name	Name of previous class	Name of the class	Name of previous course/faculty	Name of new course/faculty	Date & year of joining previous course/faculty	Date & Year of changing to new course/faculty	Minimum academic qualification of admission to new course/faculty	Remarks
a.										
b.										
c.										
d.										

Certified that the above particulars are correct and true as per record of the College.
 Certified that I have checked the eligibility of the members of the team given here in and found them eligible.

Date _____ Seal of the College _____ Signature of the Gymkhana Chairman Signature of the AD/Principal

INDRADHANUSHYA

Maharashtra State Inter – University Youth Festival

Indradhanushya: Basic Concept, Aims and Objectives

- State Level Inter-University Youth Festival (Cultural Competitions) since 2003
- Identify the hidden talents and capacities of the youth of the Universities.
- To inculcate cultural attitude in the youth of Higher Education Institutions.
- Prepare and promote talented artists to participate at National/International events
- To provide training to selected young artists for cultural attributes and this prepares them for entry in respective industry.

Guidelines for the Conduct of Indradhanushya: Maharashtra State Inter-University Youth Festival

(1) Rules of Eligibility

- 1) Only bonafide, full time student, who is enrolled for a degree or post-graduate degree or diploma course of a minimum duration of one academic year and whose examination is conducted by the University subsequent to passing of the 12th class examination or equivalent examination will be held eligible.
- 2) Only student, who is less than 25 years of age as on September 30, of the academic year in which activity is held, shall participate.
- 3) Students shall fulfill the following conditions-
 - a. Not more than 7 years have elapsed since a student passed the examination qualifying him/her for first admission to a UG degree or diploma course of affiliated college constituent college / recognized institute / academic department of the representing University.
 - b. Further, students can participate for 1 year more than the normal length of the academic programme which he/she is following.

Explanation

The restriction of participation to a period of one year more than the length/duration of academic course means that students pursuing a three year degree programme (ie. BA, B.Sc., B.Com., etc.) can participate for four years, while a student pursuing four year programme (i.e. B.E., B.Tech., etc.) can participate for five years.

- 4) A student shall not be allowed to represent more than one University during a single academic year.
- 5) Provisional admission to a course of a University or college shall not make the student eligible for participation.
- 6) In case of a student migrating from one University to another his/her migration case will be considered eligible only after his/her admission in the new University is regularized and he/she is admitted as a bonafide student by the new University.

(2) Disqualification for Violation of Eligibility Rules

Any disqualification of a participant on the ground of ineligibility may result in the automatic scratching of the particular participant and particular event for three academic years including current academic year.

(3) General Guidelines

1) Contingent In-charge

Participating College shall depute maximum of two persons as Contingent In-charges Team Managers, who shall maintain a liaison with the Organizing Committee of the Host University. Lady Team manager is mandatory for girl participants.

2) Identity Card

Identity Cards with photographs signed by the appropriate authorities by the respective University shall be carried by the participants.

3) Discipline

- i) If the behavior of any contingent is found contrary to the objectives of the Indradhanushya the Host University may take suitable action against members concerned and an individual / team be debarred from participation in three academic years including current academic year.
- ii) No official or any member of the Participating and Host College shall go to the press or media on any controversial issue. Consumption of liquor, eve-teasing, influencing the adjudicators, indecent behavior inside the campus and venue is strictly prohibited.
- iii) Those violating this clause shall be liable to disciplinary action which may be to the extent of debarring the concerned University Team.
- iv) The Contingent Leader's shall be responsible for the discipline of their contingent.
- v) In case of any in-disciplinary activity taking place, the Contingent Leader/shall discuss with the participants and inform to the Organizing Secretary immediately.
- vi) The serious matter/s shall be brought to the notice of Hon'ble Vice-Chancellor. of the Host University and Chairman, Observer Committee.
- vii) The Contingent Leaders along with their members shall follow all the instructions given by the Organizing Secretary.
- viii) All the participants shall strictly follow the instructions given by the Host College.

(4) Other Rules

- 1) Participating Colleges are informed that the use of fire works / arms is strictly prohibited. However, if it is unavoidable for cultural performance, their imitation may be used with the prior permission of the Organizing Secretary.

List of the Events

The competition on following events shall be conducted by the Host College for the all participating Colleges.

I) Section: Music

- 1) Indian Classical Vocal (Solo Event)
- 2) Indian Classical Instrumental Percussion (Taalvadya) (Solo Event)
- 3) Indian Classical Instrumental Non-Percussion (Swarvadya) (Solo Event)
- 4) Natyasangeet Vocal (Solo Event)
- 5) Indian Light Vocal (Solo Event)
- 6) Indian Group Song (Group Event)
- 7) Folk Orchestra (Group Event)
- 8) Western Vocal (Solo Event)
- 9) Western Instrumental (Solo Event)
- 10) Western Group Song (Group Event)

II) Section: Dance

- 1) Indian Classical Dance (Individual Event)
- 2) Indian Folk Dance (Group Event)

III) Section: Literary

- 1) Elocution (Individual Event)
- 2) Debate (Group Event)
- 3) Quiz (Group Event)

IV) Section: Theatre-

- 1) Mimicry (Individual Event)
- 2) One Act Play (Group Event)
- 3) Skit (Group Event)
- 4) Mime (Group Event)

V) Section: Fine Arts

- 1) Painting (Individual Event)
- 2) Collage (Individual Event)
- 3) Poster Making (Individual Event)
- 4) Clay Modeling (Individual Event)
- 5) Cartooning (Individual Event)

- 6) Rangoli (Individual Event)
- 7) Spot Photography (Individual Event)
- 8) Installation (Group Event)

VI) Short Film (Group Event)

VII) Procession (Group Event)

(6) Rules for Conduct of Events

1) Section: Music

i) Indian Classical Vocal (Solo Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant.
- 2) The item shall be presented in either Hindustani or Karnataki style.
- 3) The duration of the performance shall be minimum 8 and maximum 10 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer/s.
- 4) Time for stage/instruments setting shall be maximum 3 minutes.
- 5) Maximum number of accompanists shall be 2.
- 6) Film songs shall not be allowed in this event.
- 7) The evaluation shall be based on the qualities like selection of raga, presentation and general impression.

ii) Indian Classical Instrumental Percussion (Taalvadya) (Solo Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant.
- 2) The item shall be presented in either Hindustani or Karnataki style.
- 3) The duration of the performance shall be minimum 8 and maximum 10 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer/s.
- 4) Time for stage/instruments setting shall be maximum 3 minutes.
- 5) Only one accompanist shall be allowed.
- 6) Participant shall bring their own instruments.
- 7) The evaluation shall be based on the qualities like selection of taal, presentation and general impression.

iii) Indian Classical Instrumental Non-Percussion (Swarvadya)

(Solo Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant.
- 2) The item shall be presented in either Hindustani or Karnataki style.

- 3) The duration of the performance shall be minimum 8 and maximum 10 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer/s.
- 4) Time for stage / instruments setting shall be maximum 3 minutes.
- 5) Only one accompanist shall be allowed.
- 6) Participant shall bring their own instruments.
- 7) The evaluation shall be based on the qualities like swar, taal, selection of raga and general impression.

iv) Natyasangeet Vocal (Solo Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant.
- 2) The student shall present the song/ natyapad from any theatre sections of the India.
- 3) The song/natyapad shall be of natyangeet style. Any other type of song (Ovi or Bhavgeet) shall not be considered as natyangeet.
- 4) The duration of the performance shall be minimum 5 and maximum 7 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer/s.
- 5) Time for stage/instruments setting shall be maximum 3 minutes.
- 6) Maximum number of accompanists shall be 2.
- 7) Natyapad in Films shall be allowed in this event.
- 8) The evaluation shall be based on the qualities like sur, taal and general impression.

V) Indian Light Vocal

(Solo Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant
- 2) The duration of the performance shall be minimum and maximum 6 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer/s.
- 3) Time for stage/instruments setting shall be maximum 3 minutes.
- 4) Maximum number of accompanists shall be 2.
- 5) Film songs shall not be allowed in this event.
- 6) The evaluation shall be made on the qualities like swara, taal and general impression.

vi) Indian Group Song (Group Event)

- 1) Each participating University shall depute a team of minimum 4 maximum 6 student participants.
- 2) The team shall present two songs out of this one shall be patriotic and another and shall be Indian folk song.
- 3) The songs shall be in any regional/ official language/s of India.

- 4) The total duration of the performance including both the songs shall be minimum 8 and maximum 10 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer/s
- 5) Time for stage/instruments setting shall be maximum 5 minutes.
- 6) The maximum number of accompanists shall be 3. However, singers may play instruments while singing.
- 7) Film songs shall not be allowed in this event.
- 8) The evaluation shall be based on composition, choice of songs, synchronization, quality of singing, presentation and overall impact and not on The make-up, costumes and actions of the team.

vii) Folk Orchestra (Group Event)

- 1) Each participating University shall depute a team of minimum 6 and 7 maximum 9 student participants.
- 2) The duration of the performance shall be minimum 8 and maximum 10 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer's. This time does not include time required for setting/tuning of instruments.
- 3) The additional 10 minutes shall be given for setting/tuning of instruments before the start of the event.
- 4) Maximum 3 accompanists shall be allowed. They shall be in different dress from the student participants so that they could be easily identified.
- 5) The accompanists shall sit/stand separately from the participants and shall not lead the team.
- 6) The team shall present original folk tunes of Maharashtra. The instruments played shall be original for a particular folk and appropriate related to folk art in Maharashtra.
- 7) Folk tunes played in the Films shall not be allowed in this event.
- 8) The evaluation shall be based on the originality, composition, synchronization and variety and not on make-up, costumes and actions of the team.

viii) Western Vocal (Solo Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant.
- 2) The student shall present the song/s in English language only.
- 3) The student may present any number of songs. There is no limit on the number of songs.
- 4) The duration of the performance shall be minimum 4 and maximum 6 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer/s.
- 5) Time for stage/instruments setting shall be maximum 3 minutes.
- 6) Maximum number of accompanists shall be 2.
- 7) The students/accompanists may use synthesizer or any other electronic instrument during the performance.

- 8) Film songs shall be allowed in this event.
- 9) The evaluation shall be based on the qualities, like selection of songs, pitch, rhythm and general impression.

ix) Western Instrumental

- 1) Each participating University shall depute only I student participant
- 2) A participant shall play western music on any western percussion or non-percussion instrument.
- 3) The duration of the performance shall be minimum 5 and maximum 7 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer/s.
- 4) Time for stage/instruments setting shall be maximum 3 minutes.
- 5) Maximum number of accompanists shall be 2.
- 6) The participant shall perform any one genre/style or fuse various genres/styles of western music.
- 7) The accompanists may use synthesizer or any other electronic instrument during the performance.
- 8) The evaluation shall be based on the qualities like rhythm, harmony and general impression.

x) Western Group Song (Group Event)

- 1) Each participating University shall depute a team of minimum 4 and maximum 6 student participants:
- 2) The team shall present the song's in English language only.
- 3) The team may present any number of songs. There is no limit on the number of songs.
- 4) The total duration of the performance including both the songs shall be minimum 8 and maximum 10 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer/s.
- 5) Time for stage/instruments setting shall be maximum 5 minutes.
- 6) The maximum number of accompanists shall be 3. However, singers may play western instruments while singing.
- 7) Film songs shall be allowed in this event.
- 8) The evaluation shall be based on the basis of composition, choice of songs, synchronization, quality of singing, presentation and overall impact and not on the make-up, costumes and actions of the team.

II) Section: Dance

i) Indian Classical Dance (Individual Event)

- 1) Each participating University shall depute only I student participant
- 2) The classical dance shall be from any of the following Indian classical dances such as Kathak, Kathakali, Bharat Natyam, Manipuri, Kuchipudi, Mohiniattam, and Odissi.

- 3) The total duration of performance shall be minimum 12 and maximum 15 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer/s.
- 4) Time for stage/instruments setting shall be maximum 3 minutes.
- 5) The maximum number of accompanists shall be 3.
- 6) Classical style dances in Films shall not be allowed in this event.
- 7) The evaluation shall be based on the qualities like taal, abhinaya or expressions, costumes, footwork and general impression, etc.

ii) Indian Folk Dance (Group Event)

- 1) Each participating University shall depute a team of minimum 8 and maximum 10 student participants.
- 2) The dance shall be either primitive Indian tribal or folk dance but it shall not be a classical dance.
- 3) The total duration of performance shall be minimum 8 and maximum 10 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer/s.
- 4) Time for stage/instruments setting shall be maximum 5 minutes.
- 5) The participating team shall remove the sets, property, instruments, etc. used for the Folk Dance within 2 minutes after their performance.
- 6) The maximum number of accompanists shall be 5.
- 7) The dances and folk dances in Films shall not be allowed in this event.
- 8) Recorded music shall not be allowed during the performance.
- 9) The evaluation shall be based on the basis of originality, authenticity, music, rhythm, formation, expression, costumes, make-up and overall effect.

III) Section: Literary

i) Elocution (Individual Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant.
- 2) Medium of expression shall be Marathi or Hindi or English.
- 3) The total duration of performance shall be minimum 4 and maximum 5 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer/s.
- 4) Subject/Topic shall be announced in the meeting of Team Managers.
- 5) The presentation shall be in the form of prose and not a poetry or song.
- 6) The paper reading shall not be allowed.
- 7) The evaluation shall be based on the basis of introduction, knowledge / study of the subject/topic, presentation, language style and overall effect.

ii) Debate (Group Event)

- 1) Each participating University shall depute a team of 2 student participants.
- 2) The proposition for the debate shall be announced in the meeting of Team Managers.
- 3) First student participant shall speak 'FOR' the proposition and the second student participant shall speak AGAINST the proposition.
- 4) Both student participants shall present their proposition in Marathi or Hindi or English language. However both may present their proposition in same language or different language. But one student participant shall present his/her proposition in only one language.
- 5) Each student participant shall be allowed to speak for minimum 4 and maximum 5 minutes.
- 6) The paper reading is not allowed.
- 7) The evaluation shall be based on the basis of introduction, knowledge / study of the subject / topic, presentation, language style and overall effect.

ii) One Act Play (Group Event)

- 1) Each participating University shall depute a team of minimum 2 and maximum 9 student participants.
- 2) The total duration of performance shall be minimum 25 and maximum 30 minutes. The computation of time shall start as soon as the announcement starts or the curtain is fully open, whichever is the earliest.
- 3) The duration for making the arrangement for the set/light shall be 10 minutes before the play and the duration for dismantling the arrangement for the set / light shall be 5 minutes after the play..
- 4) The maximum number of accompanists shall be 3.
- 5) The participating teams shall bring their own set/stage property, make up material, etc. Lights and general property such as ordinary furniture may be provided by Host University on advance information.
- 6) No box sets shall be allowed.
- 7) The play may be in prose or in verse.
- 8) Obtaining all sorts of required permission, censor certificates, etc., shall be the responsibility of the Participating University.
- 9) The evaluation shall be based on the qualities of the play like theme, acting, direction and general impression, etc.

iii) Skit (Group Event)

- 1) Each participating University shall depute a team of minimum 4 and maximum 6 student participants.
- 2) The total duration of performance shall be minimum 8 and maximum 10 minutes. The time computation shall start as soon as the announcement starts or the curtain is fully open, whichever is the earliest.

- 3) Time for stage/instruments setting shall be maximum 3 minutes.
- 4) The maximum number of accompanists shall be 3.
- 5) The skit shall preferably highlight on the theme of national/social importance. No personal remarks, aspersions, character assassination, etc, shall be allowed. Vulgarity or bitter insinuations in presentation shall be avoided. Only innocent satire or humour shall be expected. The evaluation shall be based on the qualities like theme, acting, co-ordination, general impression, etc.

iv) Mime (Group Event)

- 1) Each participating University shall depute a team of minimum 4 and maximum 6 student participants
- 2) The student participants shall wear white/black skin tight dresses and shall have paint faces with raised eyebrows and broadened lips.
- 3) The total duration of performance shall be minimum 4 and maximum 5 minutes. The computation of time shall start immediately after the final announcement by the organizer/s.
- 4) Time for stage/instruments setting shall be maximum 3 minutes
- 5) The maximum number of accompanists shall be 2.
- 6) Since importance shall be given to conveying a concept purely through expressions and gestures only, use of any property shall not be allowed. However, use of music may be permitted to strengthen the performance.
- 7) The evaluation shall be based on the idea, creativity of presentation, use of make-up and general impression.

V Section: Fine Arts

i) On the Spot Painting (Individual Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant.
- 2) Event shall be conducted on the spot and participants shall make a Painting on the subject given by the In-charge/s of the event.
- 3) The duration for completing the Painting shall not be more than 2 hours 30 minutes.
- 4) Size of the paper shall be half imperial size drawing paper i.e. 22 inches in length x 15 inches in breadth. The drawing paper shall be provided by Host University.
- 5) Painting shall be done in water or poster or pastel colours.
- 6) Participant shall bring his/her own material like brushes, paints, etc. For making the Painting
- 7) The evaluation shall be based on the visualization, delivery of the subject, composition, colour application, presentation and overall impact.

ii) Collage (Individual Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant

- 2) Event shall be conducted on the spot and participants shall make a Collage on the subject given by the In-charge/s of the event. for completing the Collage shall not be more than 2 hours
- 3) The duration 30 minutes.
- 4) Size of the paper shall be half imperial size mount board paper i.e. 22 inches in length x 15 inches in breadth. The mount board paper shall be provided by the Host University.
- 5) Collage has to be prepared from old magazines. The old magazines shall provided by the Host University.
- 6) Participant shall bring pasting and other materials required for the making the college.
- 7) The evaluation shall be based on the visualization, delivery of the subject, handling of medium, composition, presentation and overall impact.

iii) Poster Making (Individual Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant.
- 2) Event shall be conducted on the spot and participants shall make a Poster on the subject given by the In-charge/s of the event.
- 3) The duration for completing the Poster shall not be more than 2 hours 30 minutes.
- 4) Size of the paper shall be half imperial size mount board paper i.e. 22 inches in length x 15 inches in breadth. The mount board paper shall be provided by the Host University.
- 5) Poster shall be done in water or poster or pastel colours.
- 6) Participant shall bring his/her own material like brushes, paints, other materials, etc. for making the Poster.
- 7) The evaluation shall be based on the visualization, delivery of the subject, presentation, tagline and overall impact.

iv) Clay Modeling (Individual Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant.
- 2) Event shall be conducted on the spot and participants shall make a Clay on the subject given by the In-charge/s of the event. 30 minutes.
- 3) The duration for completing the Clay shall not be more than 2 hours
- 4) The clay shall be provided by the Host University.
- 5) Participant shall bring his/her own material for making the Clay.
- 6) The evaluation shall be based on the visualization, delivery of the subject, handling of medium, composition, presentation and overall impact.

v) Cartooning (Individual Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant.
- 2) Event shall be conducted on the spot and participants shall make a Cartoon on the subject given by the In-charge/s of the event.
- 3) The duration for completing the Cartoon shall not be more than 2 hours 30 minutes.

- 4) Size of the paper shall be half imperial size drawing paper i.e. 22 inches in length x 15 inches in breadth. The drawing paper shall be provided by the host University.
- 5) Participant shall bring his/her own material like brushes, paints, other materials, etc. for making the Cartoon.
- 6) The evaluation shall be based on the visualization, delivery of the subject, characters, synchronization, colour application, composition, presentation and overall impact.

vi) Rangoli (individual Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant.
- 2) Event shall be conducted on the spot and participants shall make a Rangoli on the subject given by the In-charge/s of the event.
- 3) The duration for completing the Rangoli shall not be more than 2 hours 30 minutes.
- 4) A space measuring 120 cm x 120 cm shall be provided to the participant for making of the Rangoli.
- 5) Participant shall use only Rangoli powder and coloured powders for making the Rangoli.
- 6) Participant shall bring his/her own material like white rangoli, coloured powder, other materials, etc. for making the Rangoli.
- 7) The evaluation shall be based on the visualization, delivery of the subject, colour scheme, elements, presentation and overall impact.

Vii) Spot Photography (Individual Event)

- 1) Each participating University shall depute only 1 student participant.
- 2) The participant shall bring his/her own digital camera.
- 3) The digital camera shall have a memory card which shall be formatted by the judges before the commencement of the event.
- 4) The duration for completing the Photography shall not be more than 2 hours 30 minutes.
- 5) The participant shall submit only 5 best photographs on the subject/topic/theme given by the In-charge/s of the event.
- 6) No mixing, matching or morphing of photographs shall be permitted.
- 7) Application of software such as Photoshop, Picasa, etc. for enhancing images shall not be permitted.
- 8) The organizers shall have all rights for the use of these pictures as and when they deem it.
- 9) The additional instructions shall be announced at the time of commencement of the event.
- 10) The evaluation shall be based on the basis of impact, composition, technical quality and suitability for the specific theme.

VI) Short Film (Group Event)

- 1) Each Participating University shall submit a Short Film at the Registration Desk during registration process.
- 2) The Participating University shall make a Short Film on any Subject/Theme.
- 3) The students of the Participating University shall perform all lead / side roles in the Short Film. There is no restriction on the number of students for performance and making of Short Film.
- 4) It shall be the responsibility of the Participating University to obtain the Censor Certificate for the Short Film from concerned authorities.
- 5) The competition is based on the concept of film hence no any documentary shall be accepted.
- 6) The contents/dialogues/lyrics/ music of the Short Film shall not hurt the feelings of any person, society, religion, etc.
- 7) Duration of the Short Film shall not be more than 5 minutes. The Short Film exceeding the time limit shall liable to be rejected. The minimum length shall be 30 seconds.
- 8) The Participating University shall not mention the Credit List in the Short Film.
- 9) The Short Film submitted previously to any other competition/festival shall not be considered for this event. If found later, it shall be disqualified and its prize shall be withdrawn.
- 10) The Short Film may be shot in MPEG4 or AVI format. The recommended ratios are: 16:9/16:9 Full Height Anamorphic-in DV/HDV.
- 11) Students may perform the direction, script writing, dialogue writing, lyrics, music direction, camera shooting, light, art direction, editing, etc. or they can invite external person/s for the same. But due credit shall be given if students performed direction, script writing, dialogue writing, lyrics, music direction, camera shooting, light, art direction, editing, etc.
- 12) The organizers reserve the non-exclusive rights to screen the film at any level and its non-commercial presentation. Also it reserves the right to send the entry of the film to any renowned National International Short Film Festival/s or Competition/s.
- 13) The organizers shall not be held responsible for any unauthorized use of the content by any third party and it does not guarantee the posting of any content.
- 14) Short Film once selected and submitted shall not be allowed to be withdrawn under any circumstances.
- 15) The Host University shall organize the Screening of all Short Films submitted by the Participating Universities.
- 16) All submitted Short Films shall be evaluated. The First Prize, Second Prize and Third Prize shall be declared and the concerned awardees (Participating Universities) shall be honoured at the time of Prize Distribution Ceremony of Indradhanushya.
- 17) The evaluation shall be based on content originality (quality of storyline and script). production (camera work, lighting and shot composition). post-production (editing, transitions, pacing, continuity and flow), image (focus, colour and lighting) and sound quality (clarity, consistency of audio levels and lack of noise).

- 18) The Host University shall send the entry of Short Film secured First Rank to the renowned National/International Short Film Festival/s or Competition/s on behalf of Indradhanushya: Maharashtra State Inter-University Youth Festival, Raj Bhavan, Mumbai.

VII) Procession (Group Event)

- 1) A cultural Procession of the Contingent of Participating Universities shall be organized on the first day before the Inaugural Ceremony.
- 2) It is mandatory for all the Participating Universities and their student participants to take part in the procession.
- 3) The team of Participating University shall preferably highlight on the theme of national/social importance during their procession or they may highlight their regional cultural tradition or features of their University.
- 4) Participating Team shall flown the flag of their University during the procession.
- 5) The evaluation shall be based on theme, costumes, presentation, overall impact, etc.

11. Guidelines to the Participating Colleges

1. Responsible Officer The Participating college shall assign the responsibility of conduct of activities of the Indradhanushya: Maharashtra State Inter-University Youth Festival to the Director, Students' Development/Welfare of the University.

2. Selection of Participants

The Participating University shall communicate the rules and calendar of the activities of the Indradhanushya to its all affiliated colleges, constituent colleges, recognized institutes and academic departments. The Participating University shall conduct District Zone-wise Inter-Collegiate/Institute/Department Youth Festival under its jurisdiction and appeal all its affiliated colleges, constituent colleges, recognized institutes and academic departments for maximum participation. It shall also conduct the University Level Youth Festival for the winners of District/Zone-wise Inter-Collegiate/Institute/Department Youth Festival. The Participating University shall finalize the Modalities, Rules and Regulations and Schedule of these Festivals and communicate them to its all affiliated colleges, constituent colleges, recognized institutes and academic departments in advance. The Participating University shall select the students from District/Zone-wise Inter-Collegiate/Institute/Department Youth Festival and University Level Youth Festival for participation in Indradhanushya: Maharashtra State Inter-University Youth Festival. The Participating University shall evolve special mechanism for selection of these students for Indradhanushya from District/Zone-wise Inter-Collegiate/Institute/Department Youth Festival and University Level Youth Festival and communicate it in advance to its all affiliated colleges, constituent colleges, recognized institutes and academic departments. The Participating University shall organize mentoring sessions for the selected students. The University shall invite the experts in the concerned areas for mentoring to the students. The Participating University shall depute the team of selected students to the Indradhanushya: Maharashtra State Inter-University Youth Festival.

3. The Participating University shall make the special provision of funds in its Budget for organization of District/Zone-wise Inter-Collegiate/Institute/Department Youth

Festival and University Level Youth Festival, Selection of Students, Mentoring of Students and Participation in Indradhanushya: Maharashtra State Inter-University Youth Festival.

4. The Participating University shall ensure the eligibility of every participant. The participant who is found non-eligible shall be disqualified from the Indradhanushya.
5. The Participating University shall strictly follow the calendar, dates and schedule of the event as mentioned above in the Point No 8, 9 and 10 as well as communicated by the Host College.
6. The Participating University shall complete the procedure of Online Registration from 24 October to 31 October. All the details shall be provided correctly without any mistake. All the documents listed in Point No. (19) shall be submitted by the Team Managers to the Registration Desk as per the schedule communicated by the Organizing Secretary of the Host University. The non-submission of required documents will lead to the disqualification of the particular participant.
7. The Participating University shall depute Team Managers (Male and Female) for the Indradhanushya. The deputation of Lady Team Manager is mandatory if there are girl participants in the contingent.
8. The Participating University shall submit the **Pro-Rata (Rs. 4 per student OR Revised Pro-Rata, if any)** on or before 10 October.
9. The Participating University shall submit its official flag to the Host University at the Registration Desk at the time of registration and collect it back from the Registration Desk after prize distribution ceremony.
10. It is the responsibility of the Participating University to reach the venue by convenient means of transport in time and as per the schedule. The travel and food expenses of the contingent during the journey shall be borne by the Participating University.
11. The Travel Plan shall be communicated to the Host University 5 days prior to the commencement of the Indradhanushya.
12. The Participating University shall instruct the participants to carry sufficient clothing and bedding as per the climatic requirements.
13. The Participating University shall ensure the suitable vaccination for the whole contingent.
14. All student participants shall attend the Procession as well as Inaugural Ceremony.
15. In case of any inconvenience with respect to accommodation, cleanliness, venues, food, water, electricity supply, safety and security, rehearsal venues, etc. the Team Managers shall communicate to the Organizing Secretary and/or Chairman, Overseer Committee.
16. In case of medical emergency, the member of contingent shall contact to the In-charge. First Aid Assistance Committee / Organizing Secretary / Chairman/Members of the Overseer Committee.
17. The Participating University shall deposit refundable Caution Money of Rs. 2000/- at the time of registration. The cost of any loss of stores/ damage to the property issued but not returned shall be deducted out of it. Participating University shall collect the Caution Money from Registration Desk after completing the necessary formalities.

12) Reveal of Identity

Identity of the student participants, accompanists and the Participating University shall not be revealed during the event. If the identity is revealed by the student participant/s, or accompanist/s or any member of the contingent of the Participating University during the performance then the concerned participant shall be disqualified from the event.

13) Disqualification on the Ground of Duration of the Performance

Each student participant shall follow the minimum and maximum duration of time of his/her performance. If the student participant fails to demonstrate his performance within the minimum duration of time or exceed the maximum duration of time during his/her performance then he/she shall be disqualified from the event. However, he/she can get grace period of 15 seconds for the completion of maximum duration of time for his/her performance. There is no grace period for minimum duration of time for the performance.

(14) Arrangement of Venues for the Events

The Host University shall make available following devices/instruments/appliances or make following arrangement at the venues for the events.

Music Events

- 1) Folk Orchestra. 20 Mikes (57 and 58) with Big and Small Stands + Extension Boards.
- 2) Indian Group/Western Group Song 6 Singer Mikes with Big and Small Stands +10 Accompanist Mikes with Big and Small Stands+ Line Out + Extension Boards
- 3) Solo Music Event/s 5 Mikes with Big and Small Stands + Extension Boards + 2 Line Out

Theatre Events

- 1) Theatre Stage Area: 20x30 feet
- 2) Sound Requirement: 2 or 3 Boundary Mike (Mouse), Hanging 2 or 3 Boom Mikes, In the Middle 3 Mikes and Line Out + Extension Boards
- 3) Light Requirement: 10 to 12 Hanging Baby Spot on the Bittern, 2 Baby Spot in Stand at Wing, 2 Put Baby Spot, 6 Par Light for Support with General Light

Dance Events

- 1) General Light on Stage
- 2) 12 Mikes (57 and 58) with Big and Small Stands
- 3) Extension Boards
- 4) 2 Mikes with Big and Small Stands and 2 Put Mike on Stage

Literary Events

- 1) Quiz: LCD Projector and Screen, 6 Buzzers with Indicator Lamp, 6 Tables and 18 Chairs on Stage and 6 Mikes with Big and Small Stands, 1 Collar Mike for Quiz Master
- 2) Debate/Elocution: 2 Mikes with Big and Small Stands and Podium For all Venues Indicator Lamps with Red, Green, Yellow Bulb, Table Bell for Alarm shall to be provided.

16) Slots

The Host College shall complete the procedure of slots for each event separately in the meeting of Team Managers on 5th November and communicate the Slots to each Team Manager. The Venue Incharges and Participating Universities shall follow the Slots for their Performance in the Event.

AAVISHKAR

Maharashtra State Inter-University Research Convention

1. Introduction

Understanding the new realm of knowledge is facilitated by the research. The research engages societies and scholars to think critically and make them capable to find solutions to various problems. The role of the education system is very crucial in inculcating the research values. The National Education Policy has placed priority on research in higher education institutions. Academic research is an integral part of the higher education system in most knowledge societies. To keep the research at the priority, the students in higher education should be enthused to engage themselves in the research. Through detailed research, students develop critical thinking expertise as well as effective analytical, research and communication skills that are globally sought-after and incredibly beneficial.

With the view of promoting research among the students, the then Hon'ble Governor of Maharashtra and the Chancellor of the Universities in the State of Maharashtra initiated Aavishkar: Maharashtra State Inter-University Research Convention in the academic year 2006-07. Since then, the convention has engaged thousands of research minds to unveil many unexplored areas of knowledge. The convention has helped in connecting like-minded researchers, created a spirit of exploring new ideas and brought solutions to many problems.

2. Objectives

- To identify the hidden innovative scientific talents and capacities of the students and provide them opportunities to inculcate research aptitude.
- To create competitiveness among the researchers to enhance the quality of the research.
- To appreciate the researchers and provide financial aid in the form of fellowship to promote the research.

3. Categories and Levels

Students of the University are allowed to participate in any of the following category irrespective of their own discipline / programme / course-

Categories

Category 1: Humanities, Languages and Fine Arts

Category 2: Commerce, Management and Law Category 3: Pure Sciences

Category 4: Agriculture and Animal Husbandry

Category 5: Engineering and Technology Category 6: Medicine and Pharmacy

The students can participate in any of the above categories in the following levels where fit eligible-

Levels

Level 1: Undergraduate Students (UG)

Level 2: Postgraduate Students (PG)

Level 3: Post PG Students (PPG)

4.Areas Covered under each Category

Category 1: Humanities, Languages and Fine Arts

It covers research areas like arts, languages, literature, social sciences, fine arts, Journalism, mass media, education, physical education, performing arts, library sciences, humanities and other related fields which are of social interest like agricultural extension, preventive medicine and veterinary sciences, etc. However, technical innovations for the benefit of society cannot be a part of this category.

Category 2: Commerce, Management and Law

It covers research areas like commerce, accountancy, management, finance, banking and insurance, law and other fields where these disciplines are applicable.

Category 3: Pure Sciences

It covers areas like all basic sciences, soil sciences, home sciences and other fields like biotechnology, microbiology, environmental sciences, life sciences, biochemistry, biophysics, bioinformatics, bioanalytical, etc.

Category 4: Agriculture and Animal Husbandry

It covers areas like horticulture, agriculture, agronomy, entomology, fisheries, animal husbandry and other fields like biotechnology, microbiology, biophysics, biochemistry, bioanalytical chemistry, etc. where agricultural and animal husbandry aspects are covered.

Category 5: Engineering and Technology

It covers all branches of engineering and technology. It also includes computer science, information technology, data sciences, agricultural engineering, food technology, dairy technology, biophysics, biomedical and biosensor, etc. where engineering and technology aspects are covered.

Category 6: Medicine and Pharmacy

It covers all branches of medicine and pharmacy preventive medicine, epidemiology, clinical studies, etc.

5. The General Eligibility Criteria for Participation

- (1) The full time bonafide student enrolled for UG/PG/M.Phil./Ph.D./ D.Sc./D.Lit. programme in the affiliated college / constituent college / recognized institute /academic department of the Representing College is eligible for the participation.
- (2) The student enrolled in UG Diploma Programme of the affiliated college/ constituent college / recognized institute / academic department of the Representing College which is of a minimum duration of 1 academic year and whose examination is conducted by the affiliated college/constituent college / recognized institute / academic department of the Representing College subsequent to passing of 12 Class/HSC Examination or equivalent Examination is also eligible to participate in the UG level.
- (3) The student enrolled in PG Diploma Programme of the affiliated college / constituent college / recognized institute/academic department of the Representing College which is of a minimum duration of 1 academic year and whose examination is conducted by the affiliated college/constituent college / recognized institute / academic department of the Representing College subsequent to passing of graduation is also eligible to participate in the PG level.
- (4) Student enrolled in correspondence course/programme of the affiliated college/ constituent college recognized institute / academic department of the Representing College is NOT eligible for the participation. (5) Casual student, external student and student pursuing bridge course/programme in affiliated college/constituent college / recognized institute / academic department of the Representing College are NOT eligible for the participation.
- (6) Student enrolled in distance education institute of the Representing College is NOT eligible for the participation.
- (7) Student representing Open University shall be considered to be bonafide student of the same University and shall be eligible to participate provided he/she fulfils theeligibility criteria for levels.
- (8) Student having provisional admission in affiliated college / constituent college/ recognized institute / academic department of the Representing University is NOT eligible for the participation.
- (9) Student can represent only that University where he/she is pursuing his/her degree/diploma.
- (10) The student shall NOT be allowed to represent more than 1 College during single academic year.
- (11) Student should have valid Identity Card and PRN No. / Registration No. of theRepresenting College from where he/she is pursuing his/her degree / diploma.
- (12) Student migrating from other University can participate only when his/heradmission is regularized and he/she gets admitted as a bonafide student.
- (13) Student from any discipline can participate in any category to which his/herresearch project fits.
- (14) Any disqualification of a participant on the ground of given criteria may result in removal of the participant from the ‘Aavishkar: Maharashtra State Inter-University

Research Convention to be held in the following three years including current year of the participation.

- (15) Ethics of research must be delicately observed by the student and his/her mentor.

6. Eligibility Criteria for Levels

- (1) The eligibility criteria for each level are as follows-

(A) Undergraduate Students (UG)

- i) A full time bonafide student enrolled in UG programme of the affiliated college /constituent college recognized institute / academic department of the Representing University is eligible for the participation.
- ii) A student enrolled in UG Diploma Programme of the affiliated college/constituent college / recognized institute / academic department of theRepresentingUniversity which is of a minimum duration of 1 academic yearand whose examination is conducted by the affiliated college/constituent college recognized institute / academic department of the Representing Universitysubsequent to passing of 12" Class/1ISC Examination or equivalent Examination is also eligible to participate in the UG level.
- iii) The age of the student should not be more than 25 years as on 30 September of the academic year in which the convention is being held.

(B) Post-Graduate Students (PG)

- i) A full time bonafide student enrolled in PG programme of the affiliated college/ constituent college recognized institute academic department of theRepresenting College is eligible for the participation.
- ii) A student enrolled in PG Diploma Programme of the affiliated college/ constituent college recognized institute / academic department of the Representing University which is of a minimum duration of 1 academic year and whose examination is conducted by the affiliated college constituent college recognized institute / academic department of the Representing University subsequent to passing of graduation is also eligible to participate in the PG level.
- iii) The age of the student should not be more than 30 years as on 30" September of the academic year in which the convention is being held.

(C) Post PG Students (PPG)

- i) A student who has post graduate degree and is duly registered for M.Phil. / Ph.D./ D.Sc./ D.Litt. degree in the affiliated college / constituent college/recognized institute / academic department of the Representing University iseligible for the participation.
- ii) A student pursuing Post-doctoral Research in the affiliated college / constituent college/ recognized institute / academic department of the RepresentingUniversity is not eligible for the participation.
- iii) A student who has submitted their synopsis / thesis for his/her M.Phil. / Ph.D./ D.Sc./ D.Litt. degree and his/her viva-voce examination is awaited, is alsoeligible for the participation.

- iv) A student who has successfully completed his/her viva-voce examination for his/her M.Phil/Ph.D./D.Sc./D.Litt. degree is NOT eligible.
- v) There is no age limit for the PPG students:

(2) Rules for Computing Years for UG and PG levels

- a) Not more than 7 years have elapsed since a student passed the examination qualifying him/her for first admission to a UG degree or diploma course of the affiliated college constituent college recognized institute / academic department of the Representing University.
- b) Further, students can participate for 1 year more than the normal length of the academic programme which he/she is following.

7. Contingent

Each University shall depute the contingent of maximum 55 individuals.

The details are as follows –

A. Research Projects

Category	No. of Research Projects			Total
	UG	PG	PPG	
Humanities, Languages and Fine Arts	03	03	02	08
Commerce, Management and Law	03	03	02	08
Pure Sciences	03	03	02	08
Agriculture and Animal Husbandry	03	03	02	08
Engineering and Pharmacy	03	03	02	08
Medicine and Pharmacy	03	03	02	08
Total	18	18	12	48

The Participating University shall depute only one student per research project.

B. Contingent

Students	48
Team Manager (Male)	01
Team Manager (Female)	01
Director, Students Development/Welfare/Director, Innovation, Incubation and Linkages	01
Convener/OSD, Aavishkar	01
Administrative Staff	03
Total	55

Any one of the Team Managers shall be the Contingent In – Charge.

Mode of Convention

(1) The convention shall be conducted in two rounds -

(A) Poster and/or Model Presentation Round

- a) Every research project shall be presented in the form of Poster and/or Model.
- b) The time for Poster and/or Model presentation shall be 3 minutes followed by the discussion of not more than 3 minutes. However, there shall not be disqualification of the participant if the time exceeds.
- c) The selected research projects shall be allowed for podium presentation.

(B) Podium Presentation Round

- a) The selected research projects shall be presented in the form of podium presentation.
- b) Each research project shall be presented in a maximum of 7 minutes. A warning bell shall be given in the 6th minutes. The participant has to finish the presentation in the given time. In case, if the time is exceeded, the research project shall be disqualified. However, 15 seconds grace period shall be allowed.
- c) The presentation shall be followed by the discussion not exceeding more than 3 minutes.
- d) In the discussion only judges are allowed to ask the questions to the participant.
- e) The results shall be announced at the Prize Distribution Ceremony.

(2) Language of Presentation

The participant shall present his/her research in Marathi or Hindi or English language.

9. Guidelines for Preparation of Poster, Model and Podium Presentation**(1) Guidelines for the Preparation of Poster**

- a) Poster shall be of 1m x 1m size printed on any suitable type of printing paper/ material.
- b) The research material must be properly organized on the poster with suitable subtitles, tables, charts, figures, etc.
- c) Font size of the text must be legible from a distance of at least 1m.
- d) The format of the poster is given in Annexure 1. It shall be followed strictly.
- e) Do not reveal the identity of the Participant / College / Institute / Department/ University on the poster. In case, the identity is revealed, the participant shall be disqualified.
- f) Every participant shall be provided a space for the display of poster with one chair and one table.

(2) Guidelines for the Model

- a) The model shall be working or non-working. Do not use thermocol for making the model. It is advised to use non-polluting or environment friendly materials for making the model. More weightage shall be given to the working model.

- b) Do not reveal the identity of the Participant / College / Institute / Department/ University on the model. In case, the identity is revealed, the participant shall be disqualified.
- c) Use of fireworks / arms during model presentation shall be strictly prohibited. However, if it is unavoidable for an exhibit, its imitation may be used with the prior permission of the Organizing Secretary of the Aavishkar of the Host University and Chairman, Overseer Committee of the Raj Bhavan.
- d) Every participant shall be provided a space for the display of model with one chair and one table. Participant shall communicate the additional facilities (electricity points, water connection, etc.) required for the display of the model to the Organizing Secretary of the Aavishkar of the Host University a week prior to the convention through his/her Contingent In-charge.

3) Guidelines for Preparation of Podium Presentation

- a) The selected participant shall give podium presentation by using any software/tool such as Power Point Presentation, Prezi, Canva, Google Slides, etc. But the presenter shall carry the concerned software, supporting files in the laptop/pen drive.
- b) The presentation shall be made either in English or Marathi or Hindi language.
- c) Use universal font/s to avoid delays during presentation. In case the presentation is in Marathi or Hindi, carry the fonts in the laptop/pen drive.
- d) Keep laptop/pen drive virus free.
- e) Possibly save all the important files related to the research project in one folder in the laptop/pen drive to avoid delay.
- f) Use minimum text on the slide/s.
- g) Make presentation using suitable pictures/diagrams/graphs/tables, etc.
- h) Keep the slides limited so as to finish presentation in the specified time.
- i) The format of the first slide is given in Annexure 2. It shall be followed strictly.
- j) Do not reveal the identity of the Participant / College / Institute / Department / University on the slide/s. In case, if the identity is revealed, the participant shall be disqualified.
- k) Introduce yourself only with Code Number (to be given at the time of registration) and do not reveal the identity or name of the College / Institute / Department/University during the presentation.

10. Guidelines for the Preparation of Abstract

- 1) The abstract shall be unstructured without any subtitles.
- 2) It shall introduce the topic, research methodology and important findings, etc. 3) References shall not be included in the abstract. 4) The maximum length of the abstract shall be 200 words.

11. Documents to be Submitted at the Registration Desk

Following documents are to be submitted by the Team Managers of the Participating University on the first day of the convention at the Registration Desk as mentioned in the schedule.

Level: UG

- 1) Printout of Information of the Participants, Research Projects and Mentors (Downloaded from the Registration Portal) (Original)
- 2) Identity Card of the Current Academic Year (Original)
- 3) Identity Card of the Current Academic Year (Attested Photocopy)
- 4) Fees Receipt of the Current Academic Year (Original):
- 5) Fees Receipt of the Current Academic Year (Attested Photocopy)
- 6) School Leaving Certificate or SSC Certificate or Birth Certificate
- 7) 12th Class / HSC Marksheet (Attested Photocopy)
- 8) Mark Sheet/s of Previous Semester Examinations (Attested Photocopy/ies)
- 9) Undertaking by the Participating Student (Original) (Annexure 3)
- 10) Responsibility Certificate (Original) (Annexure 4)
- 11) Bonafide Certificate (Original) (Annexure 5) 12) Physical Fitness Certificate (Original) (Annexure 6)
- 13) Verification Certificate (Original) (Annexure 7) Note: Submit the documents mentioned in above points 1 to 13 student-wise

LEVEL: PG

- 1) Printout of Information of the Participants, Research Projects and Mentors (Downloaded from the Registration Portal) (Original)
- 2) Identity Card of the Current Academic Year (Original)
- 3) Identity Card of the Current Academic Year (Attested Photocopy)
- 4) Fees Receipt of the Current Academic Year (Original)
- 5) Fees Receipt of the Current Academic Year (Attested Photocopy)
- 6) School Leaving Certificate or SSC Certificate or Birth Certificate (Attested Photocopy)
- 7) 12th Class/HSC Marksheet (Attested Photocopy)
- 8) Mark Sheet/s of Previous UG Semester Examinations (Attested Photocopy/ies)
- 9) Mark Sheet's of Previous PG Semester Examinations (Attested Photocopy/ies)
- 10) Undertaking by the Participating Student (Original) (Annexure 3)
- 11) Responsibility Certificate (Original) (Annexure 4)
- 12) Bonafide Certificate (Original) (Annexure 5)
- 13) Physical Fitness Certificate (Original) (Annexure 6)
- 14) Verification Certificate (Original) (Annexure 7)

Note: Submit the documents mentioned in above points 1 to 14 student-wise

LEVEL: PPG

- 1) Printout of Information of the Participants, Research Projects and Mentors (Downloaded from the Registration Portal) (Original)
- 2) Identity Card of the Current Academic Year (Original)
- 3) Identity Card of the Current Academic Year (Attested Photocopy)
- 4) Fees Receipt of the Current Academic Year (Original)
- 5) Fees Receipt of the Current Academic Year (Attested Photocopy)
- 6) Mark Sheet of UG Last Semester Examination (Attested Photocopy)
- 7) Mark Sheet of PG Last Semester Examination (Attested Photocopy)
- 8) Research Programme Selection Committee Report of College/Institute/Department (Attested Photocopy)
- 9) Research Programme Scheme/Topic Approval Letter of the University (Attested Photocopy)
- 10) Research Programme Registration Certificate/Letter of the University (Attested Photocopy)
- 11) Undertaking by the Participating Student (Original) (Annexure 3)
- 12) Responsibility Certificate (Original) (Annexure 4) 13) Bonafide Certificate (Original) (Annexure 5)
- 14) Physical Fitness Certificate (Original) (Annexure 6)
- 15) Verification Certificate (Original) (Annexure 7)

Note: Submit the documents mentioned in above points 1 to 15 student-wise

12. Guidelines for the Participating University

- (1) **Responsible Officer:** The Participating University shall assign the responsibility of conduct of activities of the Aavishkar: Maharashtra State Inter-University Research Convention either to the Director, Students' Development/Welfare or the Director, Innovation, Incubation and Linkages of the University.
- (2) **Selection of Participants:** The Participating University shall communicate the rules and calendar of the activities of the Convention to its all affiliated colleges, constituent colleges, recognized institutes and academic departments and invite the research projects from their students. The Participating University shall depute 48 research projects by considering the number of participants and eligibility criteria of categories and levels as mentioned in the Point Nos. 5 to 7. The selection of participants and research projects shall be based on Primary Level (or Zonal Level) and Final Level (or University Level).
- (3) The Participating University shall ensure the eligibility of every participant and correct selection of category of research project. The participant who is found non-eligible shall be disqualified from the convention.
- (4) The Participating University shall also ensure the originality of the research to be presented by the student.
- (5) The Participating University shall strictly follow the calendar and schedule of the event as mentioned in Point No. 10 and 11.

- (6) The Participating University shall complete the procedure of Online Registration as per the schedule declared by the Host University. All the details shall be provided correctly without any mistake. All the documents listed in Point No. 14 shall be submitted by the Team Managers to the Registration Desk as per the schedule. The non-submission of required documents will lead to the disqualification of the particular participant from the convention.
- (7) The Participating University shall communicate the additional facilities (electricity points, water connection, etc.) required for the display of the model of the their participating student/s to the Organizing Secretary of the Host University a week prior to the convention through his/her Contingent In-charge.
- (8) The Participating University shall depute Team Managers (Male and Female) for the convention. The deputation of lady Team Manager is mandatory if there are girl participants in the contingent.
- (9) The Participating University shall submit the Pro-Rata (Rs. 4 per student or Revised Pro-Rata) on or before October 31.
- (10) The Participating University shall provide uniform Blazers with the emblem of the University to the whole Contingent.
- (11) The participant (even any member of Contingent) shall not wear uniform blazer/dress/costume at the time of Poster and/or Model Presentation as well as Podium Presentation.
- (12) The participant shall be formally dressed without having any I-card/badge/logo/emblem etc. of his/her own College/Institute/Department/University on their clothes. If participant (even any member of Contingent) does so, he/she will be disqualified from the convention.
- (13) The Participating University shall submit its official flag to the Host University at the Registration Desk at the time of registration and collect it back from the Registration Desk after Prize Distribution Ceremony.
- (14) It is the responsibility of the Participating University to reach the venue by convenient means of transport before 10:00 am. of the first day. The travel and food expenses of the contingent during the journey shall be borne by the Participating University.
- (15) The travel plan shall be communicated to the Host University 5 days prior to the convention.
- (16) The participants shall carry sufficient clothing and bedding as per the climatic requirements,
- (17) The Participating University shall ensure the suitable vaccination for the whole Contingent.
- (18) All members of Contingent shall attend the Inaugural Ceremony.
- (19) The Team Managers shall ensure the presence of participants for every event of the Convention.
- (20) In case of any inconvenience with respect to accommodation, cleanliness, venues, food, water and electricity supply, safety and security, etc. the Team Managers shall communicate to the Organizing Secretary and/or Chairman, Overseer Committee.
- (21) In case of medical emergency, the member of Contingent shall contact to the In-

charge, First Aid Assistance Committee Organizing Secretary/Chairman/Members of the Overseer Committee.

(22) Discipline

- a) The Director, Students' Development/Welfare/Director, Innovation, Incubation and Linkages / Co-ordinator of the Aavishkar and Team Managers shall be responsible for the discipline of their Contingent.
- b) The contingent shall follow the instructions given by the Organizing Secretary and Overseer Committee.
- c) No official or any member of the Participating University shall go to press/media on any controversial issues.
- d) Consumption of liquor, smoking, eve teasing and indecent behaviors inside the campus and venue is strictly prohibited.
- e) The members of the contingent shall not influence or obstruct the evaluation process of the convention.
- f) If the behavior of any member of the Contingent is found contrary to the objectives of the convention, strict action will be taken against him/her.
- g) The members of the contingent violating these clauses shall be liable to the disciplinary action, which may be up to the extent of debarring the concerned University Contingent from participation in the future research conventions.
- h) In case of any in-disciplinary activity, the Team Managers shall inform to the Organizing Secretary immediately.
- i) The Team Manager shall approach to the Grievance Redressal Committee for resolution of any kind of valid disputes or objections.

13. Disqualification

The participant shall be disqualified from the convention in the following cases-

- (1) Non-eligibility or discrepancy noticed after the scrutiny of the documents of the registration.
- (2) Revealing the identity during the Poster and/or Model and Podium Presentation
- (3) Exceeding the given time limit during Podium Presentation.
- (4) Presentation of plagiarized or duplicate research work.
- (5) Intervention of the members of the contingent other than the presenter during the discussion at Poster and/or Model Presentation and Podium Presentation
- (6) In-disciplined behavior of members of the contingent

14. Judges: Nomination and Guidelines

- (1) The Organizing Secretary of the Host University shall finalize the panel of judges in discussion with Chairman, Overseer Committee.
- (2) The judges shall have a doctorate degree.
- (3) The judges shall not be from the Affiliated Colleges, Recognized Institutes and Academic Departments of the Participating Universities.

- (4) The judge shall be impartial in their judgment.
- (5) The panel of 3/4 judges shall be nominated for every level of each category.
- (6) The judges shall have expertise in the respective areas under the category.
- (7) The judges invited for the previous convention shall not be invited for next year's Convention.
- (8) It is expected to have a few judges from outside Maharashtra.
- (9) Every judge shall be paid Rs. 2500/- remuneration per day by the Host University.
- (10) The travel expenses of the judges shall also be borne by the Host University.
- (11) The judges shall be given the following instructions-

Guidelines to Judges

- i) Judges are expected to follow the instructions given by the Chairman, Overseer Committee, Chairman and Secretary of the Organizing Committee from time to time.
- ii) Do not ask any question/s which will lead to revealing the identity of the participant and his/her College / Institute/Department/University.
- iii) Identify and call the candidate by its Code Number only.
- iv) Allow the candidates to present his/her poster/model for 3 minutes without any interruption and then continue the discussion for a maximum of 3 minutes.
They shall take care not to prolong discussion which may lead to delay in the competition.
- v) All the judges shall assess the poster/model of the participant together with their panel.
- vi) Short list the best possible research projects through evaluation of poster/model for podium presentation.
- vii) The maximum time allotted for podium presentation is 7 minutes. Student participant shall not be forced to finish his/her presentation in a hurry. Let the participant finish oral presentation and then begin the discussion. Do not extend the discussion for more than 3 minutes to avoid further delay.
- viii) Do not allow the audience/members of Organizing Committee/volunteers to ask any questions to the participant during the process of evaluation.
- ix) It is mandatory to fill all the columns given in the score sheet and result sheet.
- x) Do not receive or make any phone calls during the presentation of participant.
- xi) Do not record or take photo/copy of any poster/model/podium presentation.

Agri-Unifest
(All India Agricultural Universities, Youth, Festival 2022-23)
THE RULES, REGULATIONS AND GUIDELINES

CHAPTER - 1

DEFINITIONS

- a) ICAR means Indian Council of Agricultural Research (Bharatiya Krishi Anusandhan Parishat).
- b) “Cultural Committee” means the Committee of Youth Affairs created under the ICAR Directorate of Education
- c) “University means the State/Central Agricultural/ University/Institutions under ICAR
- d) “Youth Festival” means all Indian Inter State Agricultural Universities Youth Festival/Cultural competitions.
- e) Organising Committee means the committee constituted by Organising University to conduct and manage the triter State Agricultural University Youth Festival allotted to it.
- f) Organising University means the Agricultural University/Institute for which the Youth Festival is allotted by the ICAR
- g) Organising Secretary” means the Secretary designated by the Organising University of the Organising Committee.

CHAPTER-2

INTER AGRICULTURAL UNIVERSITIES YOUTH FESTIVAL (AGRI UNIFEST)

The Inter Agricultural University Youth Festival shall be organised annually by the Youth Affairs Committee of the ICAR Directorate of Education.

The Cultural committee consists of-

Director General, ICAR	-	Chief Patron
1. Deputy Director General (Education)	-	Chairman
2. 2 All Vice-Chancellors of SAU's/ Heads of Deemed Universities & Central – Members	-	Members
3. Dear/Director of Student Welfare from Previously hosted - University AGRUNIFEST at zonal/National level	-	Members
4. Asst. Director General (EPHS)	-	Member Secretary

The Inter Agricultural Universities Youth Festival shall be held for a period of five days, preferably during February-March or as designed by ICAR and the hosting University.

ALLOTMENT OF THE YOUTH FESTIVALS

The Youth Festival for a particular year shall be allotted to the University by the Cultural Committee. The University hosting the Youth Festival shall be called the Organising University and the headquarters of the Organising University shall be the venue of the Youth Festival.

The Cultural Committee before selecting the Organising University for Youth Festival shall satisfy itself of the necessary infrastructure to conduct the Youth Festival without any hindrance available in the University concerned.

CHAPTER 3 ELIGIBILITY RULES

1. Only bonafide, full time student who is enrolled for a degree or post-graduate degree or a diploma course which is of a minimum duration of one academic year and whose examination is conducted by the University, subsequent by passing 12th Class examination under 10+2 pattern conducted by the recognised Board or any equivalent examinations shall be eligible to participate in the InterAgricultural Youth Festival.
2. Students enroiled in Open Universities, Correspondence Course, students pursuing bridge courses or doing part-time course are not eligible.
3. All students participating in the Inter Agricultural Universities Youth Festival shall fulfil the following conditions.
 - a) **Not more than six years should have elapsed since a student has passed examination qualifying oneself for first admission to a degree or diploma the programme in the Agricultural University,**
 - i) For the purpose of completing year of eligibility, one year will cover the academic year in which the Youth festival is held irrespective of whether the students result is declared or not.
 - ii) The restriction of participation in Inter Agricultural Universities Youth Festival to a period of one year more than the duration of academic course, means that the student pursuing a four year degree programme B.Sc. (Agri.) Home Science, Horticulture. Ag.Engg.Ag.Marketing. Fisheries, Forestry, etc) can participate for five years while students pursuing a five year degree programme such as a B.V.Sc. can participate for six years.
 - b) **Only students who are less than 27 years of age as of 1st Sept. of the academic year in which the Youth Festival is held can participate (only for this year).**
4. A student employed on full-time basis shall not be eligible to participate.
5. A student shall not be allowed to represent more than one University during single academic year.
6. Provisional admission to a course of a University or College shall not make a student eligible to represent the University in the Inter Agricultural Universities Youth Festival. in case of migration of student from one University to another, the case will

beconsidered as eligible only after the admission to the new University is regularized and is admitted as a bonafide student by the new University.

DISQUALIFICATION FOR VIOLATION OF ELIGIBILITY RULES

1. Any disqualification of a participant on the grounds of ineligibility will result in the automatic disqualification of the contingent for the academic year. The contingent will also be debarred from participating in the Inter Agricultural Universities Youth Festival for a period of three ensuing years.
2. Under normal circumstances, the Organising University shall not prepone or postpone the YouthFestival allotted to them. If, due to unforeseen reasons, the Organising University is not in a position to conduct the Youth Festival allotted to it, prior approval of the ICAR must be taken for cancellation of the Youth Festival.

The Organising Secretary shall give at least two months' notice to all the Agricultural Universities/Institutions concerned regarding the schedule of the Youth Festival.

ACCREDITED REPRESENTATIVE

All Participating Universities shall nominate a whole time employed, responsible staff (teaching/non-teaching) to be the Team Manager. A female Team Manager is preferred for a female contingent.

SCORING

- Position for different events shall be awarded on the basis of the average marks awarded by the three Judges. Generally, the variation of marks awarded by different judges shall not be greater than 20%.
- If the difference between the highest and lowest marks awarded exceeds 20% then, the average of the two marks whose difference does not exceed 20% shall be taken.
- However, in case the difference between the marks awarded by the three different judges is greater than 20%, the two marks with minimum difference through more than 20% shall be taken as the basis and the average of these two marks is taken.
- Overall Championship, Runners-Up and event-wise position shall be decided on the basis of the total points scored by the team.

	Sole Events	Group Events
I Place	7 Points	9 Points
II Place	5 Points	7 Points
III Place	3 Points	5 Points
IV Place	1 Points	3 Points

GENERAL RULES

1. Maximum strength of contingent shall be 27, including participants (22), accompanists (3) and Team Manager/s (2) A maximum of 2 assistants (other than

participants/accompanists) may be allowed outside the contingent strength for the maintenance of property etc.

CHAPTER – 4

INTER AGRICULTURAL UNIVERSITIES YOUTH FESTIVAL EVENTS

No	Items	Participants (P)	Accompanists (A)	No. P+A	Time
1.	MUSIC				
a.	Light Vocal (Indian)	1	2	3	6mts.
b.	Patriotic Song (Indian)	6	3	9	6mts.
c.	Group Song (Indian)	6	3	9	10mts.
2.	DANCE				
a.	Group Dance	8-10	3-5	13	10mts.
3.	LITERARY				
a.	Quiz	2	-	2	5mts.
b.	Elocution	1	-	1	5mts.
c.	Debate	2	-	2	5mts.
d.	Extempore	1	-	1	5mts.
4.	THEATRE				
a.	One Act Play	9	2	14	30 mts.
b.	Skit	6	3	9	10 mts.
c.	Mime	6	2	8	5 mts.
d.	Mono Acting	1	-	1	5 mts.
5.	FINE ARTS				
a.	On the Spot Painting	1	-	1	150mts.
b.	Collage	1	-	1	150mts.
c.	Poster Making	1	-	1	150mts.
d.	Clay Modelling	1	-	1	150mts.
e.	Cartooning	1	-	1	150mts.
f.	Rangoli	1	-	1	150mts.

REGULATIONS FOR YOUTH FESTIVAL EVENTS

1. LIGHT VOCAL (INDIAN) Only one participant per University is allowed.

- The number of accompanists shall not be more than two.
- Duration of the song shall not be less than three minutes and not more than six minutes.

- Only non-film songs/Geet/Ghazal/Bhajan/Shabad/Abhangas can be presented.
- Judgment will be made on the qualities like melody, tal, composition and general impression etc.

2. PATRIOTIC SONG

- Only one team per University is allowed.
- Maximum number of singers in a group shall be six. Maximum numbers of accompanists Per group shall be three.
- Patriotic songs should be of Indian origin and can be of any regional language. No film songs shall be presented as patriotic songs.
- Maximum time allowed per team is six minutes which does not include setting time. The setting time per team shall not exceed four minutes.
- Judging of this item shall be based on quality of singing only and not on the costumes, Makeup and actions of the team.
- No pre-recorded music is allowed.
- Separate time of one minute shall be allotted for reading the synopsis, if presented in regional Language, outside the specified time. The synopsis shall be read by the Organising University.

3. GROUP SONG (INDIAN)

- Only one participant team per University is allowed.
- The maximum number of singers in a group shall be six.
- The team may consist of all boys, all girls, or a mixture of both.
- The maximum number of accompanists in a group playing instruments shall be three.
- Group songs shall be other than patriotic songs. Any song sung under Patriotic Song item shall not be repeated in Group Song.
- Two group songs shall be presented by the same team out of which one will compulsorily folk song.
- The group songs should be of Indian origin which can be any regional language.
- Film songs shall not be presented as group songs.
- Maximum time allowed for the group song is ten minutes which does not include The setting time for a group shall not exceed four minutes.
- Separate time of one minute shall be allotted for reading the synopsis, if presented in regional language, outside the specified time. The synopsis shall be read by the Organising University.
- Judgement shall be based on the quality of singing only and not on the makeup, costumes and action of the team.

4. GROUP DANCE (FOLK)

- Maximum number of participants per team is ten.

- The team may consist of all boys, all girls or a mixture of both
- Maximum number of accompanists is five.
- Maximum number of participants accompanists shall be thirteen.
- Duration of Group Dance shall not be more than ten minutes. Participating team shall be responsible for removal of their sets, stage props and properties, etc.immediately after the completion of their performance.
- Separate time of two minutes shall be allotted for reading the synopsis outside the specified time. The synopsis shall be read by the Organising University.
- No pre-recorded music shall be allowed.

5. QUIZ

- Only one team per University is allowed. Each team shall consist of two participants.
- There shall be a written preliminary round and teams will be selected for the final round.
- Finals shall consist of both oral and audio-visual questions.
- Specific rules regarding time to reply to a question, type of rounds and evaluation procedure shall be framed by the Quiz Master/Organising University and be announced well before the actual start of the quiz competition.

6. ELOCUTION

- Each University shall be represented by one participant.
- Medium of expression shall be English.
- Each speaker shall be allowed to speak for a maximum of five minutes.
- The topic shall be announced 24 hrs before the competition.
- Any form of written matter as aid shall not be allowed Violation shall be liable for Disqualification.Judgement will be based on qualities like' subject coverage, language, diction and general impression.

7. DEBATE

- Each University shall have two participants, one will speak “for” while the another will speak”against the proposition.
- Medium of expression shall be English or Hindi.
- Topic of the debate shall be announced 24 hours in advance.
- Each debater shall be allowed to speak for a maximum of five minutes.
- Any form of written matter as aid shall not be allowed Violation shall be liable for disqualification.
- Judgement will be based on qualities like coverage, language, diction and general impression.
- Best debater shall be identified based on the individual score. However, no points are awarded.

8. EXTEMPORE SPEECH

- Each University shall be represented by one participant.
- Topic for extempore shall be put in a “fish pond” from which the participant shall pick.
- Each participant shall be given two minutes for preparation after picking up the topic and maximum of five minutes for presentation.
- Medium of expression shall be English or Hindi.
- Judgement will be based on qualities like subject coverage, diction and general impression.

9. ONE ACT PLAY

- Only one entry per University will be allowed.
- Plays with themes related to rural/agricultural backgrounds only are admitted.
- The duration of the play shall not exceed 30 minutes.
- Time shall be counted as soon as the “start” signal is given.
- For stage setting up to ten minutes and removal of set and properties, etc, up to five minutes shall be ‘given after taking charge of the stage.
- Empty stage to empty stage shall be strictly followed.
- Maximum number of participants shall be nine and accompanists shall not exceed five.
- The play may be in English, Hindi or any regional language of India,
- Separate time shall be provided for reading the synopsis which is maximum of three minutes outside the time specified. The synopsis shall be read by the Organising University.
- Maximum of three persons can be utilized as non- participants and non-accompanists to operate light, mike etc.
- Participating team shall bring their own sets, stage props, makeup materials, etc.
- Participating team shall report to the official in-charge of the competition at least 30 minutes before the presentation of the play.
- Judgement will be based on the qualities like theme, acting, stage craft, design and impression
- Decision of the judge shall be final and binding upon all.
- Background recorded music is allowed.

10. SKIT

- Only one team per University will be allowed.
- Maximum number of participants shall be six and accompanists shall be three.
- Maximum time allotted for each team shall be ten minutes.
- Language of presentation shall be in English, Hindi or any regional language of India.
- Separate time shall be provided for reading the synopsis which is maximum of one

minute outside the time specified. The synopsis shall be read by the Organising University.

- Use of makeup, drapery and background recorded music is allowed.
- Empty stage to empty stage shall be strictly followed.
- Judgement will be based on qualities like theme, acting, stage craft, design and general impression.

11. MIME

- Only one entry per University is allowed.
- Maximum number of participants shall be six and accompanists shall be two only.
- Judgement will be based on qualities like idea, creativity of presentation, use of makeup, music and general impression.
- The costume shall be black and the gloves & socks shall be white.
- Host University shall provide white background on the stage.
- Maximum time allotted for each team shall be five minutes.
- No team shall announce the theme.
- No light adjustment is allowed. Only floodlights are to be used.

12. MONO ACTING

- Each University shall be represented by one participant.
- The theme for mono-acting shall be announced 24 hours in advance
- Duration shall not exceed five minutes.
- Judgement will be based on qualities, light, creativity of presentation, use of makeup and General impression

13. ON THE SPOT PAINTING

- Each University shall be represented by one participant.
- Theme for the competition shall be announced on the spot before the commencement of the competition.
- Duration shall not exceed two hours and 30 minutes.
- Painting can be done on the spot chosen by the Organising University.
- Painting can be done in oil water, poster or pastel colours.
- Only ivory paper shall be provided by the Organising University.
- The size of the paper shall be 2x 1 1/2 feet.
- A2 cm border shall be maintained on all sides.
- Only paper sheet will be provided by the host University.
- Participants are to bring their own materials like brushes, paints, etc.

14. COLLAGE

- Each University shall be represented by one participant.
- Theme for the competition shall be announced on the spot before the commencement of the event.
- Collage to be done on the spot chosen by the Organising University.
- Duration shall not exceed two hours and 30 minutes.
- A2 cm border shall be maintained on all sides.
- Only a drawing sheet, copies of the same magazines, colour paper shall be provided by the Organising University.
- Participants are to bring their own materials like scissors, glue, etc.

15. POSTER MAKING

- Each University shall be represented by one participant.
- Theme for the competition shall be announced on the spot before the commencement of the event.
- Poster to be done on the spot chosen by the Organising University. Duration shall not exceed two hours and 30 minutes.
- A2 cm border shall be maintained on all sides.
- Only a drawing sheet will be provided by the host University.
- Participants are to bring their own materials like brushes, paints, etc.

16. CLAY MODELLING

- Each University shall be represented by one participant.
- Theme for the competition shall be announced on the spot before the commencement of the event.
- Item shall be done on the spot chosen by the Organising University.
- Duration shall not exceed two hours and 30 minutes.
- Only clay will be provided by the Organising University.
- Participants are to bring their own materials.

17. CARTOONING

- Each University shall be represented by one participant.
- Theme for the competition shall be announced on the spot before the commencement of the event.
- Item shall be done on the spot chosen by the Organising University.
- Only drawing sheet shall be provided by the Host University.
- Participants are to bring their own materials
- Only one cartoon per sheet is admitted. However, more than one picture shall be allowed if it is in a sequence.

- The cartoon shall be in black and white only.
- Duration shall not exceed two hours and 30 minutes

18. RANGOLI

- This art is known differently in various regions as Mandana, Alpana, Alekhan, Kolam, Rangoli etc.
- Each University shall be represented by one participant.
- Medium and form for expression can be free hand, pictorial, descriptive.
- Only coloured powder, flower petals, grains and seed are to be used.
- Duration shall not exceed 2 hours and 30 minutes.
- Item shall be done on the spot chosen by the Organising University.
- Participants shall bring their own materials.
- Size of the Rangoli shall be maximum of 2.5 x 2.5 feet.
- Judgement shall be based on intricacy, colour combination, complexity and not based on the theme.